

Autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych habilitanta

1. Imię i nazwisko

Piotr Józwiak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- 1) 2008 - 2013 Stacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zakończone nadaniem stopnia doktora nauk prawnych; tytuł pracy doktorskiej: „*Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie*” (promotor: prof. dr hab. Andrzej J. Szwarc, recenzenci: prof. dr hab. Roman Hauser, prof. dr hab. Zbigniew Cwiąkowski)
- 2) 2007 - 2008 Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, studia podyplomowe, Akademia Europejskiego i Polskiego Prawa Spółek; temat pracy dyplomowej pisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Tomasza Siemiątkowskiego: „*Spółka cicha*”. Studia ukończone z oceną bardzo dobrą na dyplomie;
- 3) 2003 - 2008 Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Prawa i Administracji, studia stacjonarne, kierunek: prawo; temat pracy magisterskiej: „*Prawnokarne granice dopuszczalnego pomawiania*” (promotor: prof. dr hab. Andrzej J. Szwarc). Studia ukończone z oceną bardzo dobrą na dyplomie;
- 4) 1999 – 2003 I Liceum Ogólnokształcące w Lesznie.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

Od 1.10.2008 r. byłem doktorantem w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (WPiA UAM w Poznaniu); przez rok były to studia niestacjonarne, a od 1.10.2009 r. stacjonarne studia doktoranckie. W roku akademickim 2011/2012 r. byłem również zatrudniony w Collegium Polonicum w Słubicach (wspólna jednostka naukowa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

oraz Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą), gdzie przez jeden semestr prowadziłem warsztaty z prawa karnego.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych na WPiA UAM w Poznaniu, zostałem zatrudniony (od 1.10.2013 r.) w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie - Wydział Zamiejscowy w Poznaniu (od 2015 r. SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, a od 1.10.2023 r. Uniwersytet SWPS). Obecnie jestem pracownikiem w Katedrze Prawa Publicznego i Teorii Prawa, Wydział Psychologii i Prawa w Poznaniu, Uniwersytet SWPS (pełny etat, badawczo-dydaktyczny).

W latach 2013-2016 byłem również zatrudniony w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu (umowa o dzieło; kierunek prawo). W latach 2012-2015 pracowałem także w Wyższej Szkole Humanistycznej im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie (umowa zlecenia).

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

Jako osiągnięcie, o którym mowa art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. **Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** wskazuję monografię: *Prawo samorządowe a odpowiedzialność represyjna. Studium z pogranicza prawa karnego i administracyjnego*, Warszawa 2023, Wydawnictwo ELIPSA, s. 538. Z pracą tą bezpośrednio związane są również następujące publikacje naukowe mojego autorstwa: 1. *Represyjne kompetencje wójta (burmistrza, prezydenta) w świetle zasady in dubio pro cive*, [w:] A. J. Szwarec, T. Gardocka (red.), *Represyjność prawa samorządowego*, Poznań-Leszno 2016, s. 87-102; 2. *Represyjne kompetencje wójta (burmistrza, prezydenta) w świetle Konstytucji RP*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Pozycja ustrojowa jednostek samorządu terytorialnego*, Warszawa 2019, s. 214-225; 3. *Niektóre prawnokarne (represyjne) metody przeciwdziałania alkoholizmowi i narkotykom, w tym zwłaszcza tak zwanym dopalaczom, przez gminy*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2020, Tom LV, s. 63-82; 4. *Niektóre prawnokarne instrumenty kształtowania ładu przestrzennego przez samorząd terytorialny*, „Finanse Komunalne” 2022, nr 2, s. 7-17; 5. *Ustawowe uregulowanie odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników samorządowych (postulaty de lege ferenda)*, [w:] R. Giętkowski (red.), *Aktualnie problemy prawa dyscyplinarnego*, Gdańsk 2023, s. 81-88.

Inspirację do rozpoczęcia badań nad odpowiedzialnością represyjną w samorządzie terytorialnym stanowiła konferencja, której byłem pomysłodawcą i głównym organizatorem, zatytułowana: „*Represyjność prawa samorządowego*”, która odbyła się w Lesznie (18 czerwca 2015 r.) w związku z 25-leciem odnowionego samorządu terytorialnego. W konferencji tej wzięli udział wybitni przedstawiciele nauki prawa karnego (m. in.: prof. dr hab. A. J. Szwarc, prof. dr hab. T. Gardocka, prof. dr hab. J. Sobczak, prof. dr hab. D. Jagiełło), prawa administracyjnego (m.in. prof. dr hab. K. Ziemiński, prof. dr hab. E. Szewczyk), prawa samorządowego (m. in. prof. dr hab. M. Szewczyk) oraz prawa pracy (dr S. Samol). Poruszone podczas konferencji zagadnienia stanowiły dla mnie podłoże do podjęcia dalszych badań.

We wskazanych powyżej artykułach naukowych (pkt 1-4) formułowałem pewne tezy, które następnie zostały szczegółowo rozważone i rozwinięte w monografii habilitacyjnej. Praca nr 5 stanowi natomiast pewne uzupełnienie monografii habilitacyjnej. Dowodzę w niej zasadności przywrócenia odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników samorządowych oraz wskazuję propozycje konkretnego uregulowania tej kwestii.

W pierwszym z w/w artykułów wskazałem na szereg represyjnych kompetencji, które posiada wójt (burmistrz, prezydent miasta), poczynawszy od możliwości wydawania zarządzeń, których naruszenie może skutkować odpowiedzialnością za wykroczenie, przez możliwość wymierzania administracyjnych kar pieniężnych, skończywszy na kompetencji do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o niektóre wykroczenia. Sygnalizując te zagadnienia wskazałem na konieczność stosowania w tego rodzaju sprawach zasady *in dubio pro cive* (a więc rozstrzygania wszelkich wątpliwości na korzyść obywatela). Warto podkreślić, iż w okresie, gdy powstał wskazany artykuł, nie obowiązywała, wyrażona dziś wprost w kodeksie postępowania administracyjnego (k.p.a.), zasada rozstrzygania wątpliwości prawnych i faktycznych na korzyść strony (art. 7a k.p.a. i art. 81a k.p.a.). Kolejny artykuł (nr 2), będący pokłosiem konferencji pt.: „*Pozycja ustrojowa organów jednostek samorządu terytorialnego*”, zorganizowanej przez Katedrę Prawa Samorządowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego (7 i 8 marca 2019 roku), dotyczy uprawnień represyjnych wójta (burmistrza, prezydenta miasta) z perspektywy konstytucyjnej. Wskazywałem w nim, iż niektóre z tych uprawnień mogą być nie do pogodzenia z Konstytucją RP. Trzeci z przedstawionych powyżej artykułów jest następstwem kolejnej konferencji, której byłem pomysłodawcą i organizatorem, zatytułowanej: „*Wpływ zdrowia psychicznego na bezpieczeństwo publiczne*”, która miała miejsce dnia 9 października 2019 r. w Lesznie. Materiały z tej konferencji ukazały się w renomowanym czasopiśmie naukowym: „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego”. W swoim referacie (następnie również w artykule)

wskazywałem, iż uprawnienia represyjne poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego mogą być ważnym instrumentem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkotykom, w tym zwłaszcza tak zwanym dopalaczom.

Monografia naukowa w rozumieniu art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

1. Monografia stanowi opracowanie poświęcone odpowiedzialności represyjnej, która funkcjonuje w samorządzie terytorialnym. Podjęto w niej próbę przedstawienia tego zagadnienia, funkcjonującego niejako na pograniczu prawa administracyjnego i prawa karnego, z perspektywy prawa krajowego oraz – przynajmniej, gdy chodzi o niektóre ważniejsze zagadnienia – z uwzględnieniem prawa europejskiego. Dotychczas w doktrynie zagadnienie związane z prawnokarnymi kompetencjami organów samorządu terytorialnego nie było poddawane głębszej refleksji naukowej, czego dowodem jest niewielka liczba publikacji naukowych z tego zakresu. Wynikało to zapewne z faktu, iż takie kategorie pojęciowe jak: „wina”, „prawo karne”, „kara”, „oskarżenie”, to zagadnienia, które mogą wydawać się bardzo odległe od kwestii związanych z samorządem terytorialnym. W piśmiennictwie prawniczym wskazywano co najwyżej, iż współcześnie spotykamy się z niebezpiecznym zjawiskiem ekspansji funkcji represyjnej w administracji publicznej. Dotychczas nie ukazało się żadne opracowanie, które byłoby w całości poświęcone, np. kompetencjom organów samorządu terytorialnego do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o niektóre wykroczenia (art. 17 § 3 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia), pomimo że uprawnienie tego rodzaju funkcjonuje w polskim prawie od przeszło 25 lat. Represyjny charakter środków, które pozostają w dyspozycji organów administracji samorządowej powoduje, że ich stosowanie jest niejednokrotnie bardzo dolegliwe. Niektóre z tych środków w swej represyjności zbliżają się do kar czy innych środków przewidzianych w kodeksie karnym czy też w kodeksie wykroczeń, a właściwe organy samorządu terytorialnego mogą domagać się nawet zastosowania wobec obywatela środków o charakterze izolacyjnym, a więc głęboko ingerujących w prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji RP (np. występując w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia). Wcale nieodosobnione są przypadki, w których organy jednostek samorządu terytorialnego wymierzają bardzo wysokie administracyjne kary pieniężne, które w swej wysokości przekraczają niejednokrotnie kary orzekane tytułem grzywny w postępowaniach karnych czy postępowaniach w sprawach o wykroczenia. Kwestie te wywołują kontrowersje w opinii

publicznej. Co więcej, organy stanowiące, a wyjątkowo także i organy wykonawcze, właściwych jednostek samorządu terytorialnego, posiadają kompetencje do dookreślania znamion wielu wykroczeń, a nawet i przestępstw, decydując czasem wręcz o karalności określonych zachowań (np. wydając przepisy porządkowe). W ostatnim czasie ustawodawca dokonał obszernej nowelizacji kodeksu postępowania administracyjnego m.in. w zakresie zasad wymierzania administracyjnych kar pieniężnych, przenosząc na grunt tego kodeksu szereg instytucji, których prawnokarnego charakteru nie da się zakwestionować. Wymusiło to na pracownikach samorządu terytorialnego, którzy do dnia wejścia w życie w/w nowelizacji nie mieli większej styczności z takimi terminami jak: „wina”, „dyrektywy wymiaru karu”, „cele kary” itd., aby w swojej pracy posługiwali się wieloma regulacjami, które zostały zaczerpnięte wprost z kodeksu karnego. Koncepcja i cel pracy wynikają z przekonania, iż omówienie różnych rodzajów odpowiedzialności represyjnej z perspektywy samorządu terytorialnego, uczyni proces egzekwowania tego rodzaju odpowiedzialności o wiele prostszym, łatwiejszym i bardziej przystępnym dla samych pracowników samorządowych. Jednocześnie warto zauważyć, iż są oni największą grupą pracowników administracji publicznej, którzy nie podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej, której represyjnego charakteru nikt nie kwestionuje. Za zasadne uznano więc zbadanie, czy brak tego rodzaju odpowiedzialności jest uzasadniony.

2. Konieczność rozważenia wszystkich tych kwestii stała się więc głównymi zagadnieniami badawczymi wskazanej rozprawy oraz zdeterminowała wybór jej tematu, a także sam tytuł pracy. Warto w tym miejscu podkreślić, iż niektóre z tych zagadnień odnoszą się nie tylko do organów samorządu terytorialnego, ale również i innych podmiotów. Administracyjne kary pieniężne mogą być wymierzane również przez wiele organów administracji państwowej. Organy samorządu terytorialnego, w odróżnieniu od innych podmiotów wymierzających administracyjne kary pieniężne, są jednak organami pochodzącymi z wyborów wolnych, powszechnych i bezpośrednich, co - w przekonaniu Trybunału Konstytucyjnego - stanowi istotny argument za przyznaniem im szerszego zakresu kompetencji represyjnych. Z tego też względu za zasadne uznano prowadzenie rozważań dotyczących administracyjnych kar pieniężnych na płaszczyźnie samorządu terytorialnego.

3. Głównym celem badawczym, jaki postawiono sobie w pracy jest odpowiedź na pytanie, czy w świetle aktualnie obowiązujących przepisów doszło do wyodrębnienia się nowej dziedziny prawa w postaci samorządowego prawa karnego. Pozytywne zweryfikowanie tezy o wyodrębnieniu się tego rodzaju dziedziny, wymusiło udzielenie odpowiedzi na pytanie, co z tego wynika i po co w ogóle formułować taką tezę. Rozwiązanie głównego problemu

badawczego wymagało rozwiązania wielu zagadnień badawczych o charakterze pomocniczym, które omawiane są w poszczególnych fragmentach pracy.

4. U podstaw pracy legły cztery tezy: Po pierwsze, dopuszczalne jest posługiwanie się w języku prawniczym – pomimo pojawiających się odmiennych stanowisk (np. A. Rzepliński) - pojęciem „odpowiedzialność represyjna”, które co do zasady jest tożsame z tym co w orzecznictwie TK i SN określa się mianem odpowiedzialności karnej *sensu largo*. Po drugie, odpowiedzialność represyjna występuje także w samorządzie terytorialnym, a dla jej omówienia koniecznym jest wykorzystanie siatki pojęciowej właściwej dla nauki prawa karnego oraz prawa administracyjnego (tzw. pogranicze prawa administracyjnego i prawa karnego). Po trzecie, niektóre z przepisów o charakterze represyjnym zostały stworzone z myślą o samorządzie terytorialnym (np. art. 17 § 3 k.p.w.). Po czwarte, na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów nie ma jednej ogólnosystemowej zasady, która wykluczałaby – co do zasady – prowadzenie przeciwko tej samej osobie kilku odrębnych postępowań represyjnych.

5. Analiza poszczególnych zagadnień została oparta przede wszystkim na metodzie dogmatycznej, która jest najczęściej wykorzystywana w naukach prawnych. W pracy wykorzystano również metodę historyczną oraz komparatystyczną (porównawczą), które – choć mają pomocniczy charakter względem tej pierwszej – odegrały ważną rolę w formułowaniu końcowych wniosków. Posłużyłem się również metodą empiryczną, chcąc zweryfikować prawdziwość niektórych tez przedstawionych w monografii (np. zakwestionowany przeze mnie pogląd o możliwości występowania w charakterze oskarżyciela publicznego przez regionalne izby obrachunkowe znalazł swoje potwierdzenie w praktyce stosowania prawa, gdyż na przestrzeni kilkunastu lat poszczególne izby korzystały z tego rodzaju kompetencji w sposób marginalny). Ważną rolę w pracy odegrała też metoda konsultacji społecznych, gdyż wiele ze sformułowanych przeze mnie propozycji legislacyjnych w zakresie represyjnych kompetencji organów samorządu terytorialnego, przed ich ostatecznym opublikowaniem w niniejszej monografii zostało poddanych pod dyskusję na konferencjach naukowych. Inne zostały opublikowane w formie ekspertyz. Jeszcze inne oddano pod osąd opinii publicznej - gdyż informacja o nich pojawiała się w materiałach publicystycznych w renomowanych czasopismach (np. „Rzeczpospolita”) – a nawet do zaopiniowania organom państwowym (Komisja ds. Petycji Sejmu RP).

6. W rozdziale I w/w monografii omówiono istotę oraz pojęcie prawa samorządowego w znaczeniu jakie nadano mu w pracy. Wymagało to szczegółowego omówienia różnych regulacji prawnych, które znajdują zastosowanie w samorządzie terytorialnym.

Fundamentalnym zagadnieniem badawczym, omówionym w rozdziale II, była kwestia związana z definicją pojęcia „odpowiedzialność represyjna”, które jest dość powszechnie używane przez doktrynę oraz orzecznictwo, choć nie jest pojęciem języka prawnego. Określenie czym jest „odpowiedzialność represyjna” pozwoliło na sformułowanie kryteriów wyróżniania tego rodzaju odpowiedzialności spośród wielu różnych innych rodzajów odpowiedzialności prawnych oraz na zaproponowanie pewnych wspólnych elementów struktury wszystkich rodzajów odpowiedzialności zaliczonych w pracy do odpowiedzialności represyjnej.

W rozdziale III wskazano na znaczenie funkcji represyjnej w prawie samorządowym. Ustalono również, iż od początków istnienia państwa polskiego, w tym także w jego pierwotnej formie, organy samorządu terytorialnego, choć oczywiście rozumianego zupełnie inaczej niż ma to miejsce obecnie, realizowały szereg funkcji związanych z egzekwowaniem odpowiedzialności karnej. Przez wieki to wójtowie, burmistrzowie, sołtysi pełnili nie tylko funkcje policyjne (ściganie przestępstw, prowadzenie śledztw), ale i funkcje orzecznicze, pełniąc rolę sądów wójtowsko-ławniczych czy sądów radzieckich. Na tych organ często spoczywała też funkcja wykonania kary. W rozdziale tym przeprowadzona została również analiza prawnoporównawcza dotycząca roli jaką samorządy lokalne badanych państw - należących zarówno do systemu *common law*, jak i prawa kontynentalnego – odgrywają, gdy chodzi o zwalczanie przestępczości i egzekwowanie odpowiedzialności karnej. W rozdziale tym omówiono rozwiązania funkcjonujące w Stanach Zjednoczonych, Australii, Belgii, Francji, Nigerii oraz Bułgarii. W systemach prawnych tych państw samorząd lokalny odgrywa doniosłą rolę, gdy chodzi o zwalczanie przestępstw i wykroczeń. W piśmiennictwie prawniczym tych krajów powszechnie też używa się zwrotów: „*local government criminal law*” czy „*municipal criminal law*”.

W rozdziale IV omówiono zagadnienie realizowania odpowiedzialności represyjnej przez organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego, co przejawia się głównie w wymierzaniu administracyjnych kar pieniężnych, występowaniu w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia oraz egzekwowaniu – choć w bardzo ograniczonym zakresie – odpowiedzialności dyscyplinarnej. W ramach uczestnictwa samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy publicznej szczególnego znaczenia nabiera kompetencja do wymierzania administracyjnych kar pieniężnych. Kary tego rodzaju mogą być stosowane zarówno wobec osób fizycznych, jak i osób prawnych, co wymagało rozważenia wielu problemów z tym związanych. W tym fragmencie rozprawy omówiono również kwestię tzw. samorządowych oskarżycieli publicznych oraz zagadnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej

pracowników samorządowych. Wyjątkowo organy wykonawcze właściwych jednostek samorządu terytorialnego mogą być również podmiotami określającymi znamiona niektórych wykroczeń.

Co do zasady uprawnienie do dookreślania znamion czynów zabronionych (wykroczeń, deliktów karnoadministracyjnych, deliktów dyscyplinarnych, a nawet i przestępstw) posiadają bowiem głównie organy stanowiące tych jednostek. Kwestia ta jest przedmiotem rozważań zawartych w rozdziale V pracy, w którym szczególną uwagę poświęcono blankietowym przepisom karnym wydawanym przez organy samorządu terytorialnego, rozważając tą kwestię w perspektywie konstytucyjnej zasady *nullum crimen sine lege*.

W rozdziale VI omówiono charakter działań podejmowanych w granicach uprawnień lub obowiązków przez organy samorządu terytorialnego lub osoby działające z ich upoważnienia, które to zachowania czasem mogą, od strony formalnej, wypełniać ustawowe znamiona przestępstw lub wykroczeń (np. użycie przymusu fizycznego przez straż gminną, przymusowe doprowadzenie do izby wytrzeźwień czy tzw. zatrzymanie administracyjne).

W rozdziale VII podjęto próbę uporządkowania pojęć związanych z jednoczynowym zbiegiem przepisów tej samej ustawy oraz jednoczynowym zbiegiem czynów zabronionych pod groźbą kary, zwłaszcza w kontekście orzecznictwa ETPCz, TSUE oraz TK.

W rozdziale VIII omówiono, występujące w polskim systemie prawnym, sposoby łagodzenia nadmiernej represyjności zbiegu różnych sankcji z tytułu tego samego czynu, zwłaszcza z perspektywy możliwości skorzystania z nich przez właściwe organy samorządu terytorialnego.

W rozdziale ostatnim (IX) podkreślono zaś rolę jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania przepisów represyjnych.

Monografię zakończono uwagami końcowymi, w których podsumowano większość ważniejszych ustaleń poczynionych w pracy.

7. W poszczególnych rozdziałach udało się poczynić m. in. następujące ustalenia szczegółowe:

7.1. Prawo samorządowe *sensu largo* – w znaczeniu jakie nadano temu pojęciu w monografii – jest niewątpliwie bardzo pojemnym terminem i obejmuje, oprócz wielu regulacji o charakterze administracyjnym i cywilnym, również szereg przepisów o charakterze karnym;

7.2. Pojęcie odpowiedzialność represyjna jest pojęciem języka prawniczego, powszechnie używanym w orzecznictwie sądowym oraz w doktrynie prawniczej. Używanie tego terminu jest nie tylko dopuszczalne, ale czasem wręcz i konieczne, gdyż ułatwia odróżnienie odpowiedzialności karnej *sensu stricto*, rozumianej jako odpowiedzialność za przestępstwa

(zbrodnie i występki), od innych rodzajów odpowiedzialności, których następstwem jest wymierzenie obywatelowi kary o wysokim stopniu represyjności (tzw. odpowiedzialność karna *sensu largo*);

7.3. Władze samorządowe w Polsce już od czasów średniowiecza były wyposażone w szereg prawnokarnych kompetencji, w tym o charakterze oskarżycielskim oraz sądowniczym. Rozwojowi samorządu terytorialnego towarzyszyło zwiększanie jego kompetencji represyjnych. Przez wieki istotnym elementem samorządu terytorialnego było podleganie przez pracowników samorządowych odpowiedzialności dyscyplinarnej;

7.4. Organy samorządów lokalnych w USA, Belgii, Bułgarii, Francji, a więc w systemach prawnych analizowanych w monografii, posiadają szereg uprawnień o charakterze karnym, odgrywając niejednokrotnie ważną rolę w procesie egzekwowania odpowiedzialności karnej w danym kraju. Towarzyszącej temu szybkości postępowania, nie towarzyszy jednak najczęściej (USA, Belgia) zapewnienie sprawcy (oskarżonemu) wszystkich gwarancji procesowych, jakich należałoby oczekiwać w postępowaniu karnym (np. prawo do obrony czy zasada domniemania niewinności);

7.5. Organy samorządu terytorialnego uczestniczą nie tylko w procesie stosowania prawa, ale również i procesie stanowienia prawa. Dopuszczalne jest, aby organy samorządu terytorialnego, zwłaszcza organy stanowiące, dookreślały znamiona poszczególnych czynów zabronionych, wszakże tylko pod warunkiem, iż następuje to z wyraźnego upoważnienia zawartego w ustawie. Sprzeczne z Konstytucją RP jest natomiast pozostawienie organom samorządu terytorialnego prawa decydowania o karalności niektórych zachowań;

7.6. Realizowanie przez organy samorządu terytorialnego lub podmioty działające z ich upoważnienia niektórych uprawnień represyjnych może od strony formalnej wypełniać znamiona czynów zabronionych pod groźbą kary. Jeżeli jednak dzieje się to w ramach uprawnień i obowiązków tych organów, wynikających z przepisów prawa, to wówczas mamy do czynienia z kontratypem działania w ramach uprawnień lub obowiązków, oczywiście tylko pod warunkiem, iż spełnione są przesłanki dopuszczalności tych kontratypów. Okoliczności te mają jednak pluralistyczny charakter, gdyż czasem pierwotnie legalizują określone zachowania, innym razem są typowymi okolicznościami kontratypowymi, wtórnie legalizując niektóre czyny;

7.8. W polskim systemie prawnym istnieją regulacje, które zasadniczo pozwalają na prowadzenie dwóch odrębnych postępowań represyjnych, w tym zwłaszcza postępowania karnego oraz karnoadministracyjnego, bez pogwałcenia zasady *ne bis in idem*;

7.9. Polskie przepisy zawierają szereg instytucji umożliwiających łagodzenie nadmiernej represyjności zbiegu różnych sankcji z tytułu tego samego czynu. Dopuszczalne jest przy tym stosowanie reguł wyłączania wielości ocen w przypadku zbiegu przepisów tej samej ustawy, względnie ustaw karnych, ale reguły te nie mogą być uwzględniane w przypadku zbiegu czynów zabronionych pod groźbą kary. Innymi słowy, reguły wyłączania wielości ocen mogą mieć zastosowanie tylko na płaszczyźnie tego samego reżimu odpowiedzialności represyjnej, a nie odnoszą się do zbiegu różnych rodzajów odpowiedzialności represyjnej.

7.10. Organy samorządu terytorialnego mogą być również ważnym uczestnikiem kształtowania przepisów o charakterze represyjnym w polskim systemie prawnym. Szczególnie istotną w tym zakresie jest kompetencja do wystąpienia przez organy stanowiące poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności określonych regulacji z Konstytucją RP (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji RP).

8. Przeprowadzone w monografii badania i wyprowadzone wnioski pozwoliły na stwierdzenie, iż w polskim systemie prawnym funkcjonuje dziedzina prawa, którą należy nazwać samorządowym prawem karnym.

9. Istnienie samorządowego prawa karnego jest uzasadnione wieloma okolicznościami, z których do najważniejszych należą: 1) przekonanie, iż opracowania naukowe, zawierające pojęcie „samorządowe prawo karne”, będą bardziej akceptowalne dla pracowników samorządowych; 2) konieczność wprowadzenia odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników samorządowych; 3) wymogi stawiane przez zasady techniki prawodawczej (art. 143), aby do przepisów porządkowych stosować zasady redagowania przepisów karnych; 4) wymogi prawa europejskiego w zakresie stosowania przepisów represyjnych, zwłaszcza w sytuacji ich zbiegu; 5) istnienie specyficznej kategorii „samorządowych oskarżycieli publicznych”; 6) przybierające w ostatnich latach na sile zjawisko zastępowania odpowiedzialności za wykroczenia odpowiedzialnością karnoadministracyjną egzekwowaną przez organy administracji samorządowej; 7) możliwość egzekwowania odpowiedzialności karnoadministracyjnej wobec jednostek samorządu terytorialnego (gmin) przez organy wykonawcze innych jednostek samorządu terytorialnego (marszałków i starostów).

10. Samorządowe prawo karne może być także znakomitą odpowiedzią na pojawiające się w ostatnich latach, dość liczne pomysły wprowadzenia sędziów pokoju oraz może przyczynić się do zwiększenia badań nad prewencyjną funkcją działalności samorządu terytorialnego w zwalczaniu przestępczości w Polsce. Dopiero bowiem po szczegółowym przeanalizowaniu zalet (np. szybkość postępowania) i wad (m.in. zmniejszenie gwarancji procesowych) miejskiego sądownictwa karnego w USA oraz kompetencji karnych organów

samorządu terytorialnego w niektórych państwach (np. Belgii), powinno się podejmować decyzję co do możliwości wprowadzenia w Polsce tzw. sądów pokoju, które - we wszystkich dotychczasowych założeniach i projektach - mają być, w mniejszym lub większym stopniu, związane z samorządem terytorialnym. Samorządowe prawo karne przyczyni się również do zwiększenia liczby osób zajmujących się tą problematyką, co powinno skutkować większą liczbą publikacji naukowych (monografii, artykułów) czy konferencji naukowych dotyczących roli samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu przestępczości.

Artykuły związane z badaniami naukowymi prowadzonymi na potrzeby monografii habilitacyjnej

Wnioski płynące z moich badań prowadzonych w rozprawie habilitacyjnej skłoniły mnie natomiast do zgłoszenia postulatu zastąpienia odpowiedzialności za wykroczenia, odpowiedzialnością karnoadministracyjną, egzekwowaną przez starostę w sprawach związanych z nielegalnym grodzeniem nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych lub do brzegu wód morskich lub morza terytorialnego, w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, lub zakazywaniem lub uniemożliwianiem przechodzenia przez ten obszar [art. 478 pkt 2 w zw. z art. 232 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.)]. Uznałem bowiem, iż egzekwowanie odpowiedzialności przez organy samorządu terytorialnego za nielegalne – mówiąc w pewnym uproszczeniu – grodzenie dostępu do plaż, jezior czy innych akwenów wodnych, może być skutecznym instrumentem przeciwdziałania temu niepożądanemu oraz wywołującemu kontrowersje zjawisku (*Niektóre prawnokarne instrumenty kształtowania ładu przestrzennego przez samorząd terytorialny*, „Finanse Komunalne” 2022, nr 2, s. 7-17). Postulaty zawarte w tym artykule, a znajdujące swoją inspirację w moich badaniach zawartych w rozprawie habilitacyjnej, zostały przeze mnie poddane następnie pod dyskusję na dwóch konferencjach naukowych [międzynarodowej – Zdziar (Czechy) 24 września 2022 r. oraz krajowej – Wijewo 26 czerwca 2023 r.]. Propozycja ta spotkała się również z szerokim zainteresowaniem opinii publicznej¹. Następstwem artykułu oraz poddania propozycji pod dyskusję na w/w konferencjach było także złożenie przeze mnie do Sejmu RP petycji

¹ Moje wypowiedzi na temat zostały zamieszczone m. in. w następujących portalach internetowych: 1) <https://wyborcza.pl/7,177851,30067345,polacy-nielegalnie-grodza-jeziora-i-buduja-pomosty-a-wody-polskie.html> 2) <https://www.money.pl/gospodarka/polacy-na-potege-grodza-brzegi-jezior-to-plaga-ktora-sie-skonczy-6924773630057440a.html> 3) <https://www.portalsamorzadowy.pl/zmiany-w-prawie/grodzenie-brzegow-jezior-to-prawdziwa-plaga-jest-pomysl-jak-ukrociec-ten-proceder,477839.html>

w przedmiocie zmiany w/w przepisów. Komisja do Spraw Petycji Sejmu RP zajmie się rozpoznaniem petycji prawdopodobnie w kwietniu 2024 r.

Uzupełnieniem monografii habilitacyjnej jest artykuł: *Ustawowe uregulowanie odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników samorządowych (postulaty de lege ferenda)*, [w:] R. Giętkowski (red.), *Aktualnie problemy prawa dyscyplinarnego*, Gdańsk 2023, s. 81-88. W pracy habilitacyjnej wskazałem bowiem na zasadność przywrócenia odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników samorządowych, a w/w artykule, który ukazał się już po opublikowaniu monografii, proponuję wprowadzenie konkretnych rozwiązań ustawowych, regulujących odpowiedzialność dyscyplinarną pracowników samorządowych.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Moje zainteresowania naukowe obejmują zagadnienia związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną, w tym zwłaszcza funkcjonującą w służbach mundurowych oraz w sporcie, prawem sportowym, prawem medycznym, zagadnieniami z zakresu teorii i dogmatyki prawa karnego, w szczególności kwestie związane z okolicznościami wyłączającymi bezprawność oraz problemami prawnokarnych granic dopuszczalnego pomawiania. Zagadnieniom tym poświęciłem monografię, działalność redakcyjną nad materiałami pokonferencyjnymi, których byłem organizatorem, opracowania artykułowe opublikowane w czasopismach naukowych oraz w pracach zbiorowych, glosy oraz recenzję. W swoim dorobku naukowym posiadam 7 monografii (z tym wszakże zastrzeżeniem, iż monografia *„From Poland to Scotland and back. At the confluence of science, medicine, law and witchcraft trials”*, Poznań 2023, s. 122 ukazała się pierwotnie w wersji polskojęzycznej), 14 monografii, w których byłem współredaktorem, 71 artykułów naukowych, 3 glosy i 1 recenzję. Jeśli chodzi o monografie, to dwie z nich mają charakter wieloautorski, inna zaś ukazała się w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej), z tym wszakże zastrzeżeniem, iż monografia wydana w języku angielskim zawiera pewne istotne ustalenia, które nie pojawiły się w wydaniu polskim. Artykuły naukowe, glosy i recenzja ukazały się w pracach zbiorowych oraz w czasopismach naukowych (m. in. „Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny”, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, „Przegląd Sądowy”, „Państwo i Prawo”, „Horyzonty Polityki”, „Acta Iuris Stetinensis”, „Orzecznictwo Sądów Polskich”, „Nowa Kodyfikacja

Prawa Karnego”, „Palestra”), w tym także międzynarodowych („Journal of Physical Education and Sport”, „Dunakavics”, „Jogelméleti Szemle”).

Szczególnie ważne w moim dorobku naukowym są zaproszenia do przygotowania artykułów do ksiąg pamiątkowych wydanych z okazji Jubileuszu prof. dr. hab. Bogusława Polaka oraz prof. dr. hab. Brunona Hołysta. Byłem też redaktorem księgi pamiątkowej ofiarowanej dr. dr. h.c. Stefanowi Grysowi.

Ważnym zakresem moich zainteresowań naukowych, choć niejako odbiegającym od głównego nurtu, jest historia adwokatury.

W ramach aktywności naukowej realizowanej na „*więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej*”, zająłem się problematyką odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych. Tego rodzaju aktywność naukowa była realizowana przeze mnie we współpracy z Uniwersytetem w Dunaújváros na Węgrzech. W ramach tej współpracy opublikowałem monografię (współautor prof. dr hab. Orsolya Falus) oraz trzy artykuły naukowe, które ukazały się w zagranicznych pracach zbiorowych i czasopismach naukowych.

Moja dotychczasowa działalność naukowa obejmuje okres od 2008 r. do 2024 r., z tym wszakże zastrzeżeniem, iż prace, które ukazały się do maja 2013 r. powstały jeszcze przed obroną rozprawy doktorskiej. Swoją aktywność naukową w tym zakresie realizowałem na pięciu uczelniach. Do czasu uzyskania stopnia doktora nauk prawnych funkcjonowałem w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przez pewien czas pracowałem również w Collegium Polonicum w Słubicach oraz w Wyższej Szkole Humanistycznej im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie. Przez krótki okres (od maja 2013 do 1.10.2013 r.) ta ostatnia uczelnia była moim jedynym miejscem pracy naukowej i to w niej rozwijałem swój dorobek naukowy.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, zostałem zatrudniony jako adiunkt na dzisiejszym Uniwersytecie SWPS (wcześniej Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, a następnie Uniwersytet Humanistycznospołeczny). Przez kilka lat wykładałem również – jak to już wskazałem - na Wyższej Szkole Humanistycznej im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie oraz na Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu. **Aktualnie realizuję swoją działalność naukową wyłącznie w Katedrze Prawa Publicznego i Teorii Prawa Wydziału Psychologii i Prawa w Poznaniu, Uniwersytet SWPS.**

1. Podczas studiów doktoranckich zajmowałem się – oprócz zagadnienia związanego z moją rozprawą doktorską na temat odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie – problemami prawnokarnych granic dopuszczalnego pomawiania, publikując m.in. następujące prace: *De mortuis aut bene, aut nihil (O zmarłych należy mówić dobrze albo wcale). Prawnokarna*

ochrona czci osoby zmarłej (postulaty de lege ferenda), „Edukacja Prawnicza” 2008, nr 12, s. 15 – 18 (**dowodzę tu m in. zasadności wprowadzenia do polskiego kodeksu karnego przestępstwa zniesławienia osoby zmarłej**); *Prawnokarna ochrona czci, a postulaty uchylecia bądź rewizji art. 212 kodeksu karnego*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2009, z. 3, s. 81 – 93 (**w artykule przedstawiam liczne argumenty, m. in. prawnoporównawcze oraz historycznoprawne, przemawiające za utrzymaniem w kodeksie karnym prawnokarnej ochrony czci; praca ta była wielokrotnie cytowana w doktrynie, np. w Systemie Prawa Karnego, Tom 10**); *Przyczynek do badań nad prawnokarną ochroną czci*, „Czasopismo Prawno – Historyczne” 2010, z. 2, s. 313 – 328 (**w pracy tej prezentuję argumenty natury historycznoprawnej, kiedy to polskie prawo karne od czasów najdawniejszych chroniło cześć człowieka, przemawiające przeciwko ograniczaniu prawnokarnej ochrony czci**); *O szczególnych problemach związanych z podmiotem pokrzywdzonym przestępstwami ściganymi z oskarżenia prywatnego*, [w:] D. Gil (red.), *Gwarancje praw pokrzywdzonego w postępowaniach szczególnych*, Warszawa 2012, s. 87 – 107 (**w artykule wykazuję, które podmioty mogą być pokrzywdzone przestępstwem zniesławienia, dowodząc, iż mogą nimi być m. in. nasciturus oraz instytucja państwowa**); *Swoboda wypowiedzi w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu a prawnokarna ochrona czci przewidziana w art. 212 polskiego Kodeksu karnego*, „Prawo i Administracja” 2012, Tom 10, s. 125 – 156 (**dowodzę tu m.in., iż prawnokarna ochrona czci jest do pogodzenia z wymaganiami wynikającymi z art. 10 EKPCz**). Po obronie rozprawy doktorskiej kontynuowałem te badania, publikując prace: *Zniesławienie osoby zmarłej z punktu widzenia teorii kryminalizacji* (współautor P. Herbowski), [w:] B. Sygit (red.), „...ale prawdy szukaj w czynie. Złota Księga Prof. dr hab. dr h.c. Brunona Hołysta”, Łódź 2015, s. 579-584 (**dowodzimy tu m.in., iż - przedstawiony przez mnie we wcześniejszych publikacjach – postulat wprowadzenia do kodeksu karnego prawnokarnej ochrony czci osoby zmarłej, jest zasadny także z punktu widzenia teorii kryminalizacji**); *Działanie w granicach uprawnień lub obowiązków dziennikarskich (tzw. kontratypy dziennikarskie) na przykładzie przestępstwa zniesławienia*, [w:] J. Sobczak, K. Chałubińska-Jentkiewicz (red.), *Prawo prasowe między wymogami prawa, nakazami etyki a oczekiwaniami rynku. W poszukiwaniu nowego modelu dziennikarstwa*, Toruń 2016, s. 238-260 (**wykazuję, iż tzw. kontratypy dziennikarskie są okolicznościami heterogenicznej natury, gdyż w pewnych okolicznościach w grę wchodzi ich pierwotna legalność, innym razem, wtórnie legalizując określone zachowania, są typowymi okolicznościami wyłączającymi bezprawność**). Szeroko rozumiane zagadnienie kontratypów podjąłem również w pracach: *Zwyczaj*

wielkopolskie jako okoliczności wyłączające bezprawność czynu (tzw. kontratypy wielkopolskie), „Rocznik Leszczyński” 2015, Tom 15, Leszno 2015, s. 163-174 oraz *Wybrane zagadnienia odpowiedzialności funkcjonariuszy Policji za przekroczenie granic kontratypu działania w ramach uprawnień i obowiązków związane z nielegalnym uzyskiwaniem informacji w związku z zagrożeniami terrorystycznymi* (współautor J. Terlega), [w:] T. Gardocka, P. Herbowski, D. Jagiełło (red.), *Pozyskiwanie informacji w świetle zagrożeń terrorystycznych*, Warszawa 2017, s. 105-119.

2. Już od czasów studiów zajmowałem się zagadnieniami związanymi z prawem sportowym. Założyłem wówczas pierwsze w Polsce Koło Naukowe Prawa Sportowego, co oczywiście było związane z osobą mojego mistrza prof. dr. hab. dr. h.c. Andrzeja J. Szwarca. Dziś takich kół funkcjonuje w Polsce kilkanaście, co szczegółowo opisuję w pracy: *Studenckie prawnosportowe koła naukowe*, [w:] A. J. Szwarc (red.), *Polskie Towarzystwo Prawa Sportowego w kontekście kształtowania się polskiego prawa sportowego*, Poznań 2019, s. 129-146. Prawu sportowemu poświęciłem też swoją rozprawę doktorską, która została - w nieco zmodyfikowanej wersji - wydana w formie monografii (P. Jóźwiak, *Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie*, Poznań 2014, ss. 370). Praca ta była wielokrotnie cytowana w doktrynie² oraz w orzecznictwie³. Jeszcze przed doktoratem opublikowałem następujące artykuły w tej tematyce: *Prawo sportowe w praktyce*, „Poznańskie Zeszyty Humanistyczne” 2009, Tom XIII, s. 75 – 83 (**wskazuję tu m. in., iż w najbliższych latach czeka nas – co znalazło potwierdzenie w praktyce - bardzo dynamiczny rozwój prawa sportowego**); *Odpowiedzialność karna sędziego sportu żużlowego za narażenie życia lub zdrowia zawodnika*, [w:] A. J. Szwarc (red.), *Prawne problemy sportu żużlowego*, Poznań 2011, s. 157 – 187 (**dowodzę w nim m. in., że sędzia w sporcie żużlowym może ponieść odpowiedzialność karną, gdy dopuści do rozegrania zawodów sportowych na nieregulaminowym torze, nawet jeżeli żaden z zawodników nie dozna uszczerbku na zdrowiu**); *Szczególne problemy związane z odpowiedzialnością karną za naruszenie porządku towarzyszące imprezom sportowym (rozważania w kontekście EURO 2012)* (współautorstwo z A. Chlebowską, M. Kowalewską, S. Stypułą), [w:] M. Kopeć (red.), *Prawnokarna ochrona imprez sportowych*

² Por. np. M. Leciak (red.), *Odpowiedzialność dyscyplinarna w sporcie – aktualne problemy prawne*, Toruń 2016; K. Młynarczyk-Puławska, *Ryzyko sportowe jako okoliczność wyłączająca bezprawność czynu w polskim prawie karnym*, Lublin 2018; E. J. Krześniak, *Kluby i organizacje sportowe w prawie polskim na tle rozwiązań zagranicznych*, Warszawa 2016; E. J. Krześniak, *Ustawa o sporcie. Komentarz*, Warszawa 2020; W. Koziół, *Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy*, Warszawa 2023; A. Wach, *Próba ujęcia sportowej odpowiedzialności dyscyplinarnej jako odpowiedzialności cywilnoprawnej*, „Przegląd Sądowy” 2023, nr 11-12.

³ Por. np. wyrok SN II Zo 4/23; wyrok WSA w Warszawie, VI SA/Wa 185/21.

w związku z EURO 2012, Lublin 2012, s. 13 – 42 (**we fragmencie artykułu mojego autorstwa wykazuję, iż w przypadku bójki kibiców, a w szczególności tzw. ustawki, nie może być mowy o wyłączeniu odpowiedzialności karnej ani oparciu o tzw. kontratyp ryzyka kibicowskiego, ani tzw. zgodę pokrzywdzonego**). Również po uzyskaniu stopnia doktora kontynuowałem swoje zainteresowania naukowe związane z prawem sportowym, publikując m. in. następujące artykuły: *Niektóre prawne i etyczne problemy tzw. technodopingu w sporcie* (współautor K. Maćkowiak) [w:] J. Sobczak, M. Reshef (red.), *Nowe procedury medyczne a prawo*, Toruń 2016, s. 237-250 (**dowodzimy w nim m. in., iż techno-doping jest zagadnieniem bardzo kontrowersyjnym, a w świetle obowiązujących przepisów jego ściganie jest bardzo utrudnione**); *Legislacyjne aspekty dopingu w sporcie* (współautor B. Wróblewski), [w:] A. J. Szwarc (red.), *Sportowa odpowiedzialność dyscyplinarna z tytułu dopingu w sporcie*, Poznań 2017, s. 51-76 (**w pracy dowodzimy, iż szereg regulacji zawartych w ustawie – wówczas projekcie ustawy - o zwalczaniu dopingu w sporcie, jest niezgodnych z Konstytucją RP**); *Charakter prawny i istota decyzji weryfikacyjnej w sporcie żużlowym (na przykładzie zasadności weryfikacji wyniku meczu Fogo Unia Leszno – Moje Bermudy Stal Gorzów rozegranego w dniu 17 kwietnia 2022 r.)*, [w:] P. Józwiak, A. Kuźmiński (red.), *Salus rei publicae suprema lex esto*. Księga Jubileuszowa Doktora Stefa Grysa, Leszno 2022, s. 63-76 (**dowodzę w nim, iż regulaminy obowiązujące w sporcie żużlowym, mają normatywny charakter i przy ich wykładni trzeba stosować zasady zbliżone do interpretacji przepisów prawa powszechnie obowiązującego**); *Istota i rodzaje sportów lotniczych oraz panorama problemów prawnych sportów lotniczych*, [w:] P. Józwiak, A. J. Szwarc (red.), *Prawne problemy uprawiania sportów lotniczych*, Poznań 2023, s. 147-170 (**w pracy wskazuję najważniejsze problemy funkcjonujące w sporcie lotniczym oraz proponuję wprowadzenie terminu „lotnicze prawo sportowe”, jako działu prawa lotniczego**). Dwa kolejne artykuły zostały opublikowane w języku angielskim w bardzo prestiżowym czasopiśmie „Journal of Physical Education and Sport” (**70 punktów w wykazie czasopism Ministerstwa Nauki oraz Impact Factor w 2021 r. - 1,56 oraz w 2022 r. 1,25**): *Legal problems of financing sports clubs by local governments in Poland as a reason for interdisciplinary and legal-comparative research* (2021, vol. 21) oraz *E-sports cities: a study on special legal problems connected with e-sports from the point of view of a local government* (2022, vol. 22) (**w pierwszym z nich omawiam m. in. dopuszczalne formy finansowania sportu przez samorząd terytorialny w Polsce i dowodzę, iż dopuszczalne jest udzielanie dotacji także klubom sportowym działającym w formie spółek kapitałowych; w drugim wskazuję na rolę e-sportu w rozwoju miast oraz pewne negatywne zjawiska towarzyszące rozwojowi**

e-sportu). Obie prace były już wielokrotnie cytowane w piśmiennictwie międzynarodowym⁴. W trzech innych artykułach, opublikowanych po doktoracie, poruszam kwestie związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną funkcjonującą w sporcie: *Zbieg różnego rodzaju sankcji represyjnych orzekanych wobec lekarza za udział w praktykach dopingowych*, [w:] T. Gardocka, D. Jagiełło (red.), *Problemy prawne na styku sportu i medycyny*, Warszawa 2015, s. 20-31 (**dowodzę w tym artykule, iż zbieg różnego rodzaju sankcji orzekanych wobec lekarza za udział w praktykach dopingowych jest nie do pogodzenia z konstytucyjnymi zasadami demokratycznego państwa prawa i zakazem nadmiernej represyjności różnych sankcji w sytuacji ich zbiegu**); *Korupcja w sporcie jako przewinienie dyscyplinarne*, „Themis Nova” 2013, nr 2, s. 188 – 203 (**dowodzę tu m. in., iż delikt dyscyplinarny w postaci korupcji w sporcie – co do zasady - może być popełniony tylko umyślnie, a zawarta w ustawie o sporcie instytucja niepodlegania karze nie znajduje odpowiedniego zastosowania w sportowym postępowaniu dyscyplinarnym**); *Konsensualny charakter sądownictwa polubownego (arbitrażowego) a podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie*, [w:] I. Sepiolo (red.), *Konsensualizm i kompensacja a podstawy odpowiedzialności karnej*, Warszawa 2016, s. 368-378 (**dowodzę, iż konsensualny charakter sądownictwa polubownego nie konweniuje z represyjnym charakterem odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie, a uznanie Trybunału Arbitrażowego przy PKOl za sąd polubowny - art. 45a ust. 2 ustawy o sporcie - jest wadą legislacyjną, wprowadzającą poważny zamęt terminologiczny**). Ukoronowaniem moich badań nad zagadnieniem odpowiedzialności dyscyplinarnej w sporcie było powierzenie mi koordynacji i przygotowania haseł w tej tematyce do „Wielkiej Encyklopedii Prawa” (pod. red. B. Hołysta oraz R. Hausera), tom XXIV „Prawo Sportowe” (pod. red. A. J. Szwarcza i E. J. Krześniaka), w której przygotowałem 49 haseł (łącznie objętość haseł 2,2 arkusza autorskiego).

⁴ Por. m. in. 1) Dorčić, Patrik. *Prepoznatljivost i razvoj e-sporta u Hrvatskoj i regiji*. Diss. University of Zagreb. Faculty of Croatian Studies. Department of Communication Sciences, 2023; 2) Velasquez Romero, Ennio Franco. "La ausencia de las medidas de protección en la ley 31557 para prevenir la ludopatía en niños y adolescentes frente a las cajas botín en el Perú." (2023); 3) KARTAL, Mehmet. "E-Sporta Kariyer Fırsatları ve Tehditleri." *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi* 6.1-Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı (2023): 470-484; 4) Thrush, Mr Andrew. *An Investigation of Stakeholders and Organisational Capacity for Elite Athlete Development in Australian Surfing*. Diss. Griffith Business School, 2021; 5) Dorofieieva, Tetiana. "Comparative Analysis of Sports Development and Management between Rural Communities in Ukraine and Europe." (2022); 6) Munir, Ali. "Paradigms, Limitations, Opportunities and Challenges of E-sports in Indonesia." *Jurnal Pendidikan dan Pengajaran* 56.3 (2023); 7) Uzuner, Muhammet Eyüp. "E-spor Ekosistemi ve Kente Katabileceği Değerler." *Şura Akademi* 3 (2023): 45-55; 8) Паламар, Світлана Павлівна, et al. "Characteristics of motoric activity and focus of attention of student athletes with different involvement in computer games." *Wiadomości Lekarskie Medical Advances* 10 (2023): 2245-2251.

3. Zagadnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej stanowi przedmiot moich badań zarówno przed doktoratem, jak i po doktoracie. Jestem pomysłodawcą organizacji w Szkole Policji w Pile konferencji naukowych, nazywanych Seminariami Prawniczymi w Pile, poświęconych odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych. Począwszy od 2010 r. odbyło się ich już 13. W dotychczasowych konferencjach wraz z referatem udział wzięli prawie wszyscy najwybitniejsi znawcy tej tematyki w Polsce m. in: prof. dr hab. Hanna Paluszkiewicz, prof. dr hab. Katarzyna Dudka, prof. dr hab. Andrzej J. Szwarc, SSN prof. dr hab. Paweł Wiliński, prof. dr hab. Teresa Gardocka, prof. dr hab. Radosław Giętkowski, prof. dr hab. B. Janusz-Pohl, prof. dr hab. Beata Baran-Wesołowska, dr hab. Jerzy Paśnik, adw. dr Ireneusz Adamczak, SSN Wiesław Koziół i inni. Wystąpienia w czasie seminariów mieli również liczni przedstawiciele służb mundurowych specjalizujący się w sprawach dyscyplinarnych (m.in.: mł. insp. dr Sebastian Maj oraz nadkom. dr Paweł Gacek). Co warto podkreślić następnym razem każdej konferencji są recenzowane monografie, zawierające materiały pokonferencyjne. Dotychczas ukazało się ich 12 (z tymże jedna monografia wyłącznie w wersji on-line). Wszystkie prace są dostępne również w Internecie. Jak już wskazałem, jestem pomysłodawcą tych konferencji. Od samego początku katedra, w której pracuję (początkowo Katedra Prawa Karnego WPiA UAM w Poznaniu, a obecnie Katedra Prawa Publicznego i Teorii Prawa Wydziału Psychologii i Prawa w Poznaniu Uniwersytetu SWPS), była ich współorganizatorem. Oprócz tego partnerami poszczególnych seminariów były: Wyższa Szkoła Biznesu w Pile, Katedra Prawa Karnego WPiA UAM w Poznaniu, Katedra Prawa i Postępowania Karnego WPiA Uniwersytetu Zielonogórskiego. W każdym z seminariów brałem udział nie tylko przy ustalaniu jej tematu, ale i uczestniczyłem w doborze prelegentów. Spotkania cieszą się ogromnym zainteresowaniem, gdyż każdorazowo uczestniczy w nich kilkudziesięciu rzeczników dyscyplinarnych i osób zajmujących się problematyką odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych. Wnioski prezentowane podczas poszczególnych spotkań oraz publikowane w materiałach pokonferencyjnych, są wykorzystywane w pracy rzeczników w całym kraju, a także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (m.in. II ZK 62/22; II ZK 23/22; I KZ 47/22), sądów administracyjnych oraz Trybunału Konstytucyjnego (np. SK 18/14). Nie ma również praktycznie żadnej pracy naukowej poświęconej odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych, w której nie byłoby odniesienia do prac opublikowanych w ramach wspomnianych materiałów pokonferencyjnych. W rozprawach habilitacyjnych autorstwa R. Giętkowskiego oraz B. Baran poszczególne prace są przywoływane kilkadziesiąt razy. Jestem współredaktorem 9 publikacji pokonferencyjnych, a w każdej z dotychczasowych 12

książek opublikowałem artykuł mojego autorstwa. Oto ich tytuły: 1. *Stosowanie materialnego i procesowego prawa karnego w postępowaniu dyscyplinarnym policjantów (zarys problematyki)*, [w:] P. Józwiak, W. St. Majchrowicz (red.), Odpowiedzialność dyscyplinarna w Policji, Piła 2011, s. 17 – 42 oraz *Prawo do obrony w postępowaniu dyscyplinarnym policjantów* (współautor Janusz Kubiak), [w:] P. Józwiak, W. St. Majchrowicz (red.), Odpowiedzialność dyscyplinarna w Policji, Piła 2011, s. 99 – 114; 2. *Instytucja ulaskawienia – refleksje na płaszczyźnie odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych*, [w:] P. Józwiak, K. Opaliński (red.), Węzłowe problemy prawa dyscyplinarnego w służbach mundurowych, Piła 2012, s. 22 – 38; 3. *Naruszenie zasad etyki zawodowej w służbach mundurowych jako przesłanka odpowiedzialności dyscyplinarnej w kontekście zasady nullum crimen sine lege*, [w:] P. Józwiak, K. Opaliński (red.), Zasady etyki zawodowej w służbach mundurowych, Piła 2013, s. 62 – 71; 4. *Wstęp do rozważań na temat aksjomatycznej podstawy zbiegu przestępstw i deliktów dyscyplinarnych w służbach mundurowych*, [w:] P. Józwiak, K. Opaliński, B. Wróblewski (red.), Zbieg odpowiedzialności dyscyplinarnej z innego rodzaju odpowiedzialnością o charakterze represyjnym w służbach mundurowych, Piła 2014, s. 97 – 104; 5. *Wina jako przesłanka odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych*, [w:] P. Józwiak, W. Kozielewicz, K. Opaliński (red.), Wina w prawie dyscyplinarnym służb mundurowych, Piła 2015, s. 50-60; 6. *Konstytucja a podstawowe zasady odwoławczego postępowania dyscyplinarnego policjantów*, [w:] K. Opaliński, P. Józwiak, W. Kozielewicz (red.), Postępowanie odwoławcze w postępowaniu dyscyplinarnym w służbach mundurowych, Piła 2016, s. 99-107; 7. *Odpowiednie stosowanie w sprawach dyscyplinarnych policjantów instytucji wykształconych w powszechnym prawie karnym*, [w:] P. Józwiak, W. Kozielewicz, K. Opaliński (red.), Odpowiednie stosowanie przepisów innych ustaw w sprawach dyscyplinarnych w służbach mundurowych, Piła 2017, s. 29-39; 8. *O niektórych okolicznościach wyłączających możliwość ukarania dyscyplinarnego w służbach mundurowych*, [w:] P. Józwiak, W. Kozielewicz (red.), Sankcje dyscyplinarne w służbach mundurowych, Piła 2019, s. 35-46; 9. *Zasada iura novit cura w postępowaniu dyscyplinarnym w Policji*, [w:] B. Janusz-Pohl, B. Różniak-Krzeszewska (red.), Dowody w postępowaniu dyscyplinarnym w służbach mundurowych, Piła 2020, s. 45-55; 10. *Obrońca w postępowaniu dyscyplinarnym policjantów*, [w:] H. Paluszkiewicz, B. Różniak-Krzeszewska (red.), Uczestnicy postępowania dyscyplinarnego – status i uprawnienia, Piła 2023, s. 116-130; 11. *Wpływ sankcji orzeczonej w innym postępowaniu na wymiar kary w postępowaniu dyscyplinarnym policjantów*, [w:] P. Józwiak, B. Różniak-Krzeszewska (red.),

Autonomia i zależności postępowania dyscyplinarnego w służbach mundurowych, Piła 2024, s. 33-46 (publikacja on-line).

Artykuły mojego autorstwa, dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej w służbach mundurowych, były wielokrotnie cytowane w doktrynie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego (m.in. II ZOW 71/22; II Zo 4/23; I KZ 47/22) oraz sądów administracyjnych (np.: II SA/Po 648/18; II SA/Po 793/18; II SA/Lu 945/16; IV SA/Po 786/16), w tym także NSA (I OSK 1397/19). W pracach tych nie tylko przedstawiałem poglądy *de lege lata*, ale sformułowałem również szereg postulatów *de lege ferenda*. Niektóre z tych propozycji zostały uwzględnione w bardzo obszernej nowelizacji ustawy o Policji z dnia 14 sierpnia 2020 r. Szczegóły przedstawiłem w pracy: 12. *Wpływ poglądów jurysprudencji na nowelizację przepisów dyscyplinarnych w Policji*, [w:] R. Giętkowski (red.), *Odpowiedzialność dyscyplinarna policjantów po nowelizacji ustawy o Policji z dnia 14 sierpnia 2020 r.*, Piła 2022, s. 7-21. A. Wilczyńską-Dykta, przedstawicielka Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji, podczas VIII Seminarium Prawniczego w Pile w swoim wystąpieniu, przedstawiając propozycje zmian przepisów dyscyplinarnych w Policji, wskazała, że wiele z proponowanych rozwiązań legislacyjnych jest wynikiem analizy poglądów zaprezentowanych podczas poszczególnych seminariów, a także zawartych w publikacjach pokonferencyjnych⁵. W swoich pracach proponowałem wprowadzenie następujących regulacji, które zostały uregulowane w/w nowelizacją: w pracy, którą oznaczono powyżej numerem 1, proponowałem wprowadzenie tzw. czynu ciągłego oraz procedury odwoławczej od rozmowy dyscyplinującej, a także instytucji tzw. sprawstwa polecającego (por. znowelizowane 132 ust. 4d u. pol.; art. 132c u. pol.; art. 132b ust. 1 u. pol.), w pracy oznaczonej nr 3 proponowałem szersze respektowanie zasady *nullum crimen sine lege* (por. znowelizowany art. 132 ust. 3 u. pol.), w pracach oznaczonych nr 2 i 6 wskazywałem na zbyt wysoki stopień represyjności jednej z kar (zakaz opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania), która w/w nowelizacją została usunięta z katalogu kar (por. znowelizowany art. 134 pkt 2 u. pol.).

Współpraca ze Szkołą Policji w Pile zaowocowała także powstaniem, jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora, dwóch artykułów: *Rola Policji w postępowaniu w sprawach z oskarżenia prywatnego*, „Kwartalnik Prawno – Kryminalistyczny, 2009, nr 2, s. 33 – 38; *Uchylenie karalności i darowanie kary w sprawach dyscyplinarnych policjantów*, „Kwartalnik Prawno – Kryminalistyczny” 2010, nr 3, s. 70 – 77, które ukazały się w wydawanym do dnia dzisiejszego „Kwartalniku Prawno-Kryminalistycznym”. W redakcji tego czasopisma

⁵ Stanowisko to zostało wypowiedziane w toku wystąpienia A. Wilczyńskiej-Dykty podczas VIII Seminarium Prawniczego w Pile, które miało miejsce w 2017 r. Całość wystąpienia jest dostępna na stronie internetowej Szkoły Policji w Pile oraz pod adresem: <https://www.youtube.com/watch?v=KsBNNJGsd7Y>

zasiadałem w latach 2011-2017, współuczestnicząc, jako członek redakcji, w wydaniu ok. 20 jego numerów.

Odpowiedzialność dyscyplinarna w służbach mundurowych, to jednak nie jedyny rodzaj odpowiedzialności tego rodzaju, którym zajmuję się w swojej pracy naukowej. Jeszcze przed doktoratem opublikowałem artykuł: *Zgoda pokrzywdzonego, jako okoliczność wyłączająca odpowiedzialność dyscyplinarną (rozważania na przykładzie tajemnicy zawodowej w niektórych zawodach prawniczych)*, [w:] R. Zawłocki (red.), *Zgoda pokrzywdzonego*, Warszawa 2012, s. 139 – 159 (**dowodzę w nim, iż zgoda klienta na ujawnienie przez adwokata lub radcę prawnego tajemnicy zawodowej jest okolicznością wyłączającą bezprawność tego rodzaju zachowania**); *Odpowiedzialność dyscyplinarna w adwokaturze – de lege lata i de lege ferenda*, [w:] A. Bodnar, P. Kubaszewski (red.), *Postępowanie dyscyplinarne w wolnych zawodach prawniczych. Model ustrojowy i praktyka*, Warszawa 2013, s. 69 – 81 (**w artykule proponowałem wprowadzenie do ustawy Prawo o Adwokaturze regulacji umożliwiającej odpowiednie stosowanie w sprawach dyscyplinarnych adwokatów rozdziałów I-III kodeksu karnego; aktualnie rozwiązanie przeze mnie proponowane jest uregulowane w art. 95n; nowelizacja z 2015 r.**); *Zasada nullum crimen sine lege w postępowaniu dyscyplinarnym*, [w:] I. Sepioło (red.), *Nullum crimen sine lege*, Warszawa 2013, s. 391 – 397 (**dowodzę, iż dość ogólny opis większości deliktów dyscyplinarnych nie stanowi naruszenia zasady określoności oraz zasady nullum crimen sine lege**); *Sankcje dyscyplinarne w kontekście innych sankcji represyjnych*, [w:] J. Ciemniowski, L. Tyszkiewicz, H. Żakowska – Henzler, *Sankcje w systemie prawa*, Bielsko – Biała 2013, s. 116 – 132 (w przygotowaniu tego artykułu pomagałem profesorowi A. J. Szwarcowi); *Wpływ zmiany modelu polskiej procedury karnej na przebieg postępowania dowodowego w wybranych postępowaniach dyscyplinarnych*, [w:] T. Gardocka, D. Jagiełło (red.), *Nowe karne prawo dowodowe*, Warszawa 2015, s. 197-208 (**dowodzę w nim m. in., iż wprowadzenie nowego konsensualnego modelu postępowania karnego może wywołać szereg utrudnień dla tych postępowań dyscyplinarnych, w których odpowiednio stosuje się przepisy k.p.k., co było niezamierzonym przez ustawodawcę skutkiem**); *Przyczynek do badań nad genezą i rozwojem odpowiedzialności dyscyplinarnej*, „Themis Nova” 2015, nr 2, 165-179 (w pracy tej m. in. poszukuję źródeł odpowiedzialności dyscyplinarnej już w starożytności, w instytucjach związanych z sakralnymi zbrodniami Westalek oraz w starożytnym sporcie; wskazuję również, iż wykładnia historyczna może ułatwiać dekodowanie pojęcia „odpowiedzialność dyscyplinarna”); *Wykorzystanie metod badawczych socjologii prawa przy rozważaniach nad istotą odpowiedzialności dyscyplinarnej*

(współautor Piotr Herbowski), „Themis Nova Polska” 2016, nr 2 (11), s. 114-133 (w pracy pokazujemy, iż metody badawcze wykształcone w socjologii mogą być znakomitym instrumentem do badań nad charakterem prawnym odpowiedzialności dyscyplinarnej); *Niektóre problemy strony podmiotowej deliktu dyscyplinarnego*, „Acta Iuris Stetinensis” 2018, nr 1, s. 165-182 (dowodzę, iż w sprawach dyscyplinarnych nie stosuje się odpowiednio art. 8 k.k., a od strony podmiotowej – którą podobnie jak przy przestępstwach należy odróżnić od winy - każdy delikt dyscyplinarny może być popełniony umyślnie lub nieumyślnie, chyba że z jego istoty wynika, iż nie da się go popełnić nieumyślnie); *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 20 lutego 2018 r., SNO 37/17*, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2019, z. 10, s. 63-83 (jest to jedna z pierwszych glos do orzeczenia Izby Karnej SN, pełniącej wówczas - aż do roku 2018 - rolę sądu dyscyplinarnego, w głośniej medialnie sprawie; w glosie z aprobatą podchodzę do stwierdzenia SN, iż również na płaszczyźnie odpowiedzialności dyscyplinarnej kradzież może być popełniona tylko umyślnie w zamiarze bezpośrednim)

4. Ważnym elementem mojej działalności naukowej jest problematyka prawa medycznego, która w moich badaniach krzyżuje się niekiedy z problematyką odpowiedzialności zawodowej lekarzy oraz zagadnieniami prawa sportowego. Do najważniejszych prac w tym zakresie zaliczam monografię wydaną w 2023 r. pt.: *„Z Polski do Szkocji i z powrotem. Na styku nauki, medycyny, prawa i procesów o czary”*, Poznań 2023, s. 119. W tym samym roku rozprawa ta ukazała się również w języku angielskim i stanowiła poszerzoną wersję polskiego wydania książki: *„From Poland to Scotland and back. At the confluence of science, medicine, law and witchcraft trials”*, Poznań 2023, s. 122. W pracy tej udowadniam tezę, iż dr Jan Jonston (1603-1675) był prekursorem prawa medycznego w Polsce poprzez promowanie w swych pracach zasad etyki lekarskiej oraz postulowanie wprowadzenia odpowiedzialności karnej, a nie tylko dyscyplinarnej, lekarzy za błąd w sztuce. Za najważniejszy fragment rozprawy (zawarty jednak wyłącznie w wydaniu angielskim) uważam ten (ss. 63-66, 95-96, 113-116), w którym, wykorzystując fragment dzieła Jana Jonstona pt.: *„Enchiridion Ethicum”* (z 1658 r.) - dochodzę do wniosku, iż Jonston, który był lekarzem, a nie prawnikiem, jako pierwszy w Polsce naukowiec postulował stosowanie w sprawach karnych tzw. środków probacyjnych (zawieszenie wykonania kary i częściowe jej darowanie).

Odpowiedzialności zawodowej lekarzy dotyczą dwie wcześniejsze moje prace: *Odpowiednie stosowanie w postępowaniu zawodowym lekarzy przepisów kodeksu karnego*, [w:] D. Jagiełło, T. Gardocka (red.), *Medyczne prawo karne*, Warszawa 2016, s. 163-174;

Odpowiednie stosowanie pozaustawowych instytucji materialnego prawa karnego w sprawach dotyczących odpowiedzialności zawodowej lekarzy, [w:] D. Jagiełło, T. Gardocka (red.), Nowe medyczne prawo karne, Warszawa 2021, s. 219-237 (w pracach tych wskazuję, które z instytucji przewidzianych w rozdziałach I-III kodeksu karnego oraz tych mających charakter pozaustawowy, mogą znaleźć odpowiednie zastosowanie w sprawach dyscyplinarnych lekarzy).

5. W ramach aktywności naukowej realizowanej na „więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej”, zająłem się głównie problematyką odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych. Współpracowałem w tym zakresie z prof. dr hab. Orsolyą Falus z Uniwersytetu w Dunaújváros na Węgrzech. Początek moich zainteresowań tym tematem był związany z wizytą na Uniwersytecie w Dunaújváros w 2017 r, a później w 2019 r., kiedy to wziąłem udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt: „*East-West Cohesion*” (11-12 listopada 2019 r.), na której wygłosiłem wykład: *Designer drugs – how to combat new poisons?* Zmodyfikowana wersja referatu ukazała się następnie jako: *Psychoactive substances in Poland and Hungary - how to fight with them (problem overview)?*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2020, nr 57, s. 179-190. W czasie tego pobytu, jako *guest lector* spotkałem się ze studentami tej uczelni i przeprowadziłem dla nich wykład: „*Defamation in mass media (Polish perspective)*”. Podczas kwerendy bibliotecznej, poszukując zagadnień związanych z problemem tzw. dopalaczy na Węgrzech, natrafiłem natomiast na postać profesora Ervina Hackera (1888-1945), węgierskiego profesora prawa karnego oraz kryminologa, który już w latach 20-tych XX w. opublikował szereg prac naukowych poświęconych odpowiedzialności karnej stowarzyszeń. Następstwem zainteresowania tą postacią i odnalezienia wielu jego prac, w tym napisanych także w języku angielskim, było opublikowanie przez ze mnie we współpracy z wspomnianą profesorem O. Falus artykułu pt: *Legal Regulations on Autonomous Vehicles in Poland and Hungary. The Issue of Criminal Liability*, [w:] L. Balázs, M. Rajcsányi-Molnár, I. András (red.), *Elektromobilitás és társadalom*, Dunaújváros 2021, s. 125-136 oraz monografii: *Criminal liability of associations in Polish and Hungarian law*, Poznań 2022, s. 94, w której omówiliśmy problematykę odpowiedzialności karnej stowarzyszeń (podmiotów zbiorowych) w Polsce i na Węgrzech oraz przypomnieliśmy rolę profesora Juliusza Makarewicza (1872-1955), adw. Heleny Wiewiórskiej (1888–1967) oraz profesora Ervina Hackera, gdy chodzi o zagadnienie odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych. Monografia – wydana w ramach subwencji Ministerstwa Edukacji i Nauki z Instytutu z Prawa Uniwersytetu SWPS (Dofinansowanie projektu nr SUB/IPraw/2021/2022/11 pt. „Odpowiedzialność karna stowarzyszeń w Polsce i na Węgrzech”) – miała swoją promocję, w której uczestniczyłem

wraz z Prof. Orsolyą Falus, w dniu 15 listopada 2023 r. na Uniwersytecie SWPS, Wydział Psychologii i Prawa w Poznaniu. Wzięło w niej udział kilkadziesiąt osób.

Tematyki odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych dotyczył też, opublikowany w wydawnictwie Uniwersytetu w Dunaújváros, mój artykuł pt.: *Criminal liability (repressive) of legal persons as a method of fighting with psychoactive substances*, [w:] M. Rajcsányi-Molnár, I. András, I. P. Németh (red.), *Sustainability fields*, Dunaújváros 2021, s. 43-50

Podsumowaniem tych zainteresowań i współpracy z Uniwersytetem w Dunaújváros było wygłoszenie przeze mnie referatu zatytułowanego: „*Criminal liability of corporations as a method of fighting for environmental sustainability*” podczas kolejnej, odbywającej się na Węgrzech na w/w Uniwersytecie, międzynarodowej konferencji naukowej pt.: „*Renewable economisc*”, która była poświęcona odnawialnym źródłom energii i miała miejsce w Dunaújvaros w dniach 7-8 listopada 2022 r. Moja współpraca z Uniwersytetem w Dunaújvaros skutkowałą również udziałem w międzynarodowej konferencji naukowej pt.: „*Substainable economics*”, która była poświęcona zrównoważonemu rozwojowi gospodarczemu i miała miejsce w Dunaújvaros w dniach 8-9 listopada 2021 r. Na konferencji tej wygłosiłem, referat: „*E-sport and the Smart City*”.

Współpraca z naukowcami z Węgier (publikacje i udział w konferencjach) spowodowała również, iż zostałem zaproszony, wraz z Orsolyą Falus, przez znanego, węgierskiego profesora nauk technicznych Attilę Kőváriego do przygotowania wspólnego artykułu naukowego poświęconego wpływowi świata wirtualnego na prawo karne i prawo cywilne. Artykuł ten przygotowany w języku angielskim, został następnie wygłoszony - w imieniu wszystkich autorów - przez profesor Orsolyę Falus na konferencji w Pilźnie jako: „*The role of analogy in the codification of the virtual world*” (23 czerwca 2023 r.), a sam tekst, przetłumaczony na język węgierski, ukazał się w znanym węgierskim czasopiśmie prawniczym („*Jogelméleti Szemle*” 2022, nr 2), jako: „*Gólyakalifa*” a 21. században: *Joghézag és analógia a virtuális valóság jogában*”, s. 20-32 (współautorzy O. Falus A. Kővári). Prace opublikowane przeze mnie razem z węgierskimi partnerami były cytowane w piśmiennictwie międzynarodowym⁶.

Aktywność naukową, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 3 Prawa o szkolnictwie wyższym („*wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej*

⁶ Np. Kőkuti, T. (2023). Artificial Intelligence in a Transforming Labour Market – New Skills are Needed?. *Journal of Recycling Economy & Sustainability Policy*, 2(1), 21–27; Artykuł i bibliografia dostępna na: <https://respjournal.com/index.php/pub/article/view/15>

niz jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury”) realizowałem także w ramach współpracy z Muzeum Okręgowym w Lesznie, gdzie od 2015 r. zasiadam w Radzie Muzeum. Z punktu widzenia mojej aktywności naukowej w zakresie nauk prawnych szczególnego znaczenia nabiera moje uczestnictwo w organizacji konferencji pt.: „Zjawiska kary i nagrody w życiu społeczeństw. Czech i Polski w średniowieczu i w czasach nowożytnych”, organizowanej przez Komisję Historii Czech i Stosunków Polsko-Czeskich Polskiej Akademii Nauk i Muzeum Okręgowe w Lesznie (25-26 październik 2023 r.)⁷. Jeśli zaś chodzi o moją aktywność naukową realizowaną w instytucji naukowej, to przygotowywałem na zlecenie Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie dwie prace naukowo-badawcze, o których będzie jeszcze mowa poniżej.

6. Oprócz wskazanych wyżej prac opublikowałem kilka artykułów, które trudno zakwalifikować jednoznacznie do jednego z w/w nurtów. Niektóre z nich ukazały się w wysoko punktowanych i prestiżowych czasopismach lub wydawnictwach. Do tej grupy zaliczam dwie glosy: *Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2015 r., I KPZ 25/14* (współautor P. Herbowski), „Przegląd Sądowy” 2016, nr 3, s. 133-141 (**wykazujemy, iż badanie wariografem może mieć charakter odciażający w procesie karnym**); *Commentary on the judgment of the Appeal Court in Łódź from July 17, 2018 (I ACa 1448/17)* [Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lipca 2018 r., I ACa 1448/17], „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2019, nr 4, s. 99-116 (**dowodzę w nim, iż wbrew powszechnie przyjętemu w orzecznictwie sądów powszechnych pogładowi, sprawa wypłacenia zaniżonych dotacji oświatowych placówkom niepublicznym przez gminy, należy do właściwości sądów administracyjnych, a nie sądów cywilnych**) oraz artykuł *Granice władzy sądowniczej a prawo do obrony*, „Horyzonty Polityki” 2023, vol. 14, no. 47, s. 29-47 (**dowodzę w nim, iż każdy z kilku obrońców oskarżonego posiada pełnię praw obrończych i nie jest krępowany czynnościami procesowymi innego, także gdy chodzi o odrębne wnoszenie środków odwoławczych**). Byłem również współredaktorem dwóch monografii pokonferencyjnych, które ukazały się w znanych wydawnictwach prawniczych. W pracach tych zamieściłem też artykuły mojego autorstwa: *Wybrane zagadnienia prawne w dyskusji nad tzw. legalizacją prostytucji*, [w:] T. Gardocka, P. Herbowski, P. Jóźwiak, D. Jagiełło (red.), *Przestępczy seks*, Wyd. Diffin, Warszawa 2016, s. 46-56; *Kary pieniężne*

⁷ Wśród tematów wygłoszonych podczas konferencji były m. in.: *Nulla poena sine lege. Uwagi o humanitarnym karaniu w dawnej Polsce*; „Nagroda i kara jako element motywacji zawodowej w środowisku piwowarów krakowskich na przełomie XVI i XVII wieku”; „Kary wobec seksualnych występków duchowieństwa (na przykładzie średniowiecznej Polski)”.

w ustawie o grach hazardowych jako przejaw administracyjnego prawa karania, [w:] P. Herbowski, P. Jóźwiak, D. Korczyński (red.), Węzłowe zagadnienia prawa karnego skarbowego, BECK, Warszawa 2016, s. 81-98. Z zagadnieniem gier hazardowych był również związany artykuł: *Sprawy automatów do gier w sądach do zawieszenia?* (współautorstwo D. Korczyński), LEX (22.08.2014 r.) (**wskazujemy w nim, iż oczekiwanie na wyroku TSUE lub TK jest wystarczającą podstawę do zawieszenia postępowania karnoskarbowego**). Jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowałem natomiast pracę: *Charakter prawny art. 594 i art. 595 k.s.h.*, [w:] B. Guzik, N. Buchowska, P. Wiliński, (red.), Prawo wobec wyzwań współczesności, Tom VI, Poznań 2010, s. 219 – 231 (**dowodzę w niej, iż odpowiedzialność, o której mowa w art. 594 i 595 k.s.h. nie jest ani odpowiedzialnością karną w rozumieniu k.k. lub k.w., ani odpowiedzialnością dyscyplinarną, a swoistego rodzaju odpowiedzialnością karną w szerokim tego słowa znaczeniu, nazwaną przeze mnie wówczas *quasi*-odpowiedzialnością dyscyplinarną**).

7. W bezpośrednim związku z tematyką rozprawy habilitacyjnej w zakresie dotyczącym samorządu terytorialnego i jego represyjnych kompetencji pozostaje również inna monografia mojego autorstwa: *„Rola samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu tzw. dopalaczom”*, Poznań 2020, ss. 205 (recenzja: prof. dr hab. Marek Szewczyk), która oparta została w znacznej mierze na dwóch pracach naukowo-badawczych wykonanych przeze mnie dla Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, zatytułowanych: *„Prawne problemy zwalczania tzw. dopalaczy przez jednostki samorządu terytorialnego (uwagi de lege lata i de lege ferenda)”*, Warszawa 2019 oraz *„Karno-administracyjne możliwości zwalczania narkotyków, w tym dopalaczy przez jednostki samorządu terytorialnego”*, Warszawa 2020 oraz na artykule mojego autorstwa: *Uzasadnienie i propozycja projektu przepisów karnych mających na celu zwalczanie obrotu tak zwanymi dopalaczami przez jednostki samorządu terytorialnego*, „Acta Iuris Stetinensis” 2018, nr 2, s. 17-32. Jednocześnie część propozycji i tez zaproponowanych w powyższych pracach została w monografii ponownie zweryfikowana i zmieniona na potrzeby tejże rozprawy (w rozprawie tej omawiam na płaszczyźnie *de lege lata* cywilnoprawne, administracyjnoprawne i karnoprawne możliwości zwalczania zjawiska tzw. dopalaczy przez jednostki samorządu terytorialnego oraz formułuję propozycję wprowadzenia przepisów karnych, mających na celu ułatwienie jednostkom samorządu terytorialnego przeciwdziałanie obrotowi tymi środkami; ważnym ustaleniem pracy jest również wykazanie przeze mnie, iż zasada dyskontynuacji prac parlamentu Sejmu RP nie dotyczy petycji zaakceptowanych przez właściwą komisję sejmową tuż przed końcem kadencji, a następnie przedstawionych w formie inicjatywy ustawodawczej). Tematyce samorządu

terytorialnego poświęciłem również następujące prace: *Przeciwdziałanie samobójstwom przez samorząd terytorialny. Wprowadzenie do rozważań*, [w:] A. Czabański, K. Rosa (red.), *Zapobieganie samobójstwom*, Poznań 2016, s. 9-13 (**wskazuję w nim, iż jednostki samorządu terytorialnego mogą i powinny odgrywać ważną rolę w przeciwdziałaniu samobójstwom**); *O prawnych możliwościach przeprowadzenia sesji rady gminy w trybie zdalnym*, „Samorząd Terytorialny” 2020, nr 6, s. 29-36 (**dowodzę, iż dopuszczalne jest prowadzenie sesji rady gminy w trybie zdalnym, jeżeli jest to przewidziane w statucie gminy, nawet bez wyraźnej podstawy ustawowej**). Zagadnienie dotyczące samobójstw, choć bez związków z samorządem terytorialnym, podjąłem, jeszcze przed doktoratem, w mającej sprawozdawczy charakter, pracy: *Prawnokarne aspekty samobójstwa w ujęciu historycznym*, Poznańskie Zeszyty Humanistyczne 2010, tom XIV, s. 71 – 77. Jeżeli zaś chodzi o zagadnienia związane z samorządem terytorialnym to bardzo ważną pracą jest monografia, którą napisałem wspólnie T. Lewandowskim, M. Lewandowską-Mroczkowską oraz J. Terlegą zatytułowana „*Rzecznik Praw Mieszkańców*”, Poznań 2020 (**we fragmencie mojego autorstwa dowodzę m.in., iż dopuszczalne jest ustanowienie takiego rzecznika w statucie danej jednostki samorządu terytorialnego oraz wskazuję jakie ewentualne kompetencje mógłby mieć on na płaszczyźnie postępowania karnego**). Praca ta jest o tyle ważna, iż udało mi się dotrzeć do niepublikowanych dotychczas nigdzie materiałów (projektów, opinii prawnych, stanowisk) związanych z pojawiającą się przed kilkoma laty propozycją ustawowego wprowadzenia instytucji Rzecznika Mieszkańców. W książce umieściłem powstałe w 2014 i 2015 r. projekty ustaw, opinie profesor Ireny Lipowicz, sędziego TK w stanie spoczynku - Jerzego Stępnia czy też profesora Jerzego Regulskiego.

8. Niejako na uboczu moich bezpośrednich zainteresowań naukowych, pozostaje kwestia historii adwokatury, której poświęciłem kilka swoich publikacji, a odwołania do nich znajdują się w najważniejszych polskich podręcznikach do historii adwokatury. Prace te powstały głównie w czasie odbywania przeze mnie aplikacji adwokackiej i wykonywania zawodu adwokata. Do szkiców tego rodzaju zaliczam: *Prawne aspekty organizacji sądownictwa w Wojsku Wielkopolskim*, „Grot. Zeszyty Historyczne poświęcone historii wojska i walk o niepodległość” 2009, nr 30, s. 50 – 62; *Adwokaci w Powstaniu Wielkopolskim*, „Palestra” 2009, nr 1-2, s. 156 – 171; *Adwokaci w wojnie polsko-bolszewickiej*, *Palestra* 2011, nr 7 – 8, s. 273–285; *Adwokaci na Igrzyskach Olimpijskich w stulecie ruchu olimpijskiego w Polsce*, *Palestra* 2019, nr 4, s. 115-126; *Przyczynek do rozważań nad historią leszczyńskiej adwokatury*, [w:] P. Józwiak, G. Jurkiewicz, M. Loga (red.), *Portret zbiorowy leszczyńskiej adwokatury*, Poznań – Leszno 2013, s. 15 – 32. Ten ostatni artykuł ukazał się w pracy zbiorowej, której byłem współredaktorem – obok dwóch wybitnych wielkopolskich adwokatów. Byłem

również współautorem 6 haseł biograficznych adwokatów, które zostały zamieszczone w pracy A. Redzik (red.), *Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich*, Tom III, Warszawa 2018. W Księdze Pamiątkowej ofiarowanej prof. dr. hab. Bogusławowi Polakowi, recenzentowi wielu słowników biograficznych adwokatury, zamieściłem pracę: *Zbrodnia katyńska w świetle Lemkinowskiej koncepcji ludobójstwa oraz wybranych zasad międzynarodowego prawa karnego*, [w:] Z. Danielewicz, J. Knopek, M. Polak (red.), *Bezpieczeństwo Polski w Europie. Aspekty polityczne i społeczno-kulturowe*, Księga dedykowana Profesorowi Bogusławowi Polakowi z okazji 45-lecia pracy twórczej oraz 70-lecia urodzin, Część II, Koszalin 2015, s. 21-32 (**wykazuję w niej, iż zbrodnia katyńska była ludobójstwem, w znaczeniu jakie temu terminowi nadał jego twórca adw. dr Rafał Lemkin**).

9. W trakcie mojego zatrudnienia w Uniwersytecie SWPS byłem także promotorem pomocniczym w dwóch, zakończonych powodzeniem, przewodach doktorskich:

1. Michał Nowak, „*Zaskarżalność sportowych rozstrzygnięć dyscyplinarnych w sprawach dopingowych*”, promotor: prof. SWPS dr hab. Teresa Gardocka, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej J. Szwarec, prof. dr hab. Zbigniew Ćwiąkalski (obrona: 14 stycznia 2020 r.).
2. Anna Jarczevska, *Odpowiedzialność karna za stosowanie dopingu w sporcie*, promotor: prof. SWPS dr hab. Dariusz Jagiełło, recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Ćwiąkalski, prof. dr hab. Czesław Hoc (obrona: 17 listopada 2021 r.).

10. Jak więc wskazałem powyżej moja aktywność naukowa, przejawiająca się w publikacji monografii, artykułów w czasopismach naukowych oraz w pracach zbiorowych, w tym pokonferencyjnych, a także w działalności związanej z organizowaniem konferencji i udziałem w konferencjach wraz z referatem, była realizowana **w więcej niż jednej uczelni** [WPiA UAM w Poznaniu oraz Collegium Pollonicum w Słubicach (przed doktoratem), Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie (zarówno przed, jak i po doktoracie), Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu (po doktoracie), a zwłaszcza Uniwersytet SWPS (po doktoracie)], **instytucji kulturalnej** (Rada Muzeum Okręgowego w Lesznie), **instytucji naukowej** (Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie), **w szczególności zagranicznej** (Uniwersytet w Dunaújváros). Organizując wiele konferencji naukowych współpracowałem również m. in. z: Wyższą Szkołą Biznesu w Pile, Katedrą Prawa Karnego i Postępowania Karnego Uniwersytetu Zielonogórskiego, Szkołą Policji w Pile, Komendą Główną Policji, Wielkopolską Izbą Lekarską, Katedrą Nauk Społecznych i Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz Instytutem Nauk Geograficznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Wskazane

podmioty były współorganizatorami tych konferencji, których byłem pomysłodawcą i głównym organizatorem.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

6.1. Osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego

Działalność dydaktyczną prowadzę nieprzerwalnie od 2008 r., kiedy rozpocząłem studia doktoranckie w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu. Przez dwa pierwsze lata współprowadziłem zajęcia ze studentami II roku prawa, zaś od trzeciego roku moich studiów doktoranckich prowadziłem już samodzielnie zajęcia ze studentami z zakresu prawa karnego materialnego oraz prawa karnego skarbowego. Od 2013 r. pracuję na Uniwersytecie SWPS, gdzie prowadziłem zajęcia w formie wykładów, warsztatów i konwersatoriów z następujących przedmiotów: prawo karne materialne (część ogólna), prawo karne materialne część szczegółowa, prawo karne skarbowe, prawo wykroczeń, prawo karne wykonawcze oraz międzynarodowe prawo karne. Przez kilka lat realizowałem również autorski przedmiot: prawo sportowe, który cieszył się dużym zainteresowaniem studentów. Praktycznie od samego początku prowadziłem również seminaria magisterskie z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego oraz prawa sportowego. Na Uniwersytecie SWPS wypromowałem dotychczas 49 magistrantów. Od 2013 r. do 2016 r. prowadziłem również wykład i warsztaty z prawa karnego na kierunku prawo na Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu. Na Uczelni tej byłem promotorem 20 prac magisterskich. Na obu w/w uczelniach wielokrotnie byłem również recenzentem prac magisterskich. Wielu moich magistrantów wykonuje dziś zawody prawnicze m. in. adwokata, radcy prawnego, notariusza, komornika sądowego oraz asystenta sędziego.

Przez studentów wielokrotnie byłem wskazywany jako jeden z trzech najwyżej ocenianych wykładowców na kierunku prawo na Wydziale Psychologii i Prawa w Poznaniu Uniwersytetu SWPS (m. in. 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019; 2019/2020; 2020/2021; 2021/2022; 2022/2023). Kilkukrotnie otrzymałem również nagrodę dziekana Wydziału Psychologii i Prawa w Poznaniu Uniwersytetu SWPS.

Od 2014 r. jestem członkiem Rady Programowej Uniwersytetu SWPS ds. studiów podyplomowych. Uczestniczyłem w opiniowaniu kilkudziesięciu propozycji kierunków, a w kilku byłem sprawozdawcą przedstawiającym opinię przed całą Radą Programową. Od 2020 r. pełnię zaś funkcję rzecznika dyscyplinarnego ds. studentów i doktorantów tejże uczelni.

Byłem również pomysłodawcą, koordynatorem i autorem programu studiów podyplomowych z zakresu prawa sportowego, które były oferowane w Uniwersytecie SWPS.

6.2.Osiągnięcia w zakresie dorobku organizacyjnego

W ramach mojej działalności organizacyjnej należy wymienić pomysł na organizację cyklicznych konferencji naukowych, nazwanych „Seminaria Prawnicze w Pile z cyklu odpowiedzialność dyscyplinarna w służbach mundurowych”. Jestem nie tylko pomysłodawcą tych konferencji, ale od 2010 r. uczestniczę w ustaleniu tematów poszczególnych seminariów oraz w wyborze i zaproszeniu poszczególnych prelegentów. Konferencja na trwale wpisała się w obraz polskiego prawa dyscyplinarnego.

Za szczególne ważne uważam również współorganizowanie z Polskim Towarzystwem Prawa Sportowego (PTPS) trzech konferencji naukowych. Pierwsza z nich miała miejsce w 2011 r. w Lesznie i dotyczyła prawnych problemów sportu żużlowego, druga w Poznaniu w 2017 r., poświęcona sportowej odpowiedzialności dyscyplinarnej z tytułu dopingu w sporcie, a trzecia w 2022 r., ponownie w Lesznie, a jej tematyka dotyczyła prawnych aspektów uprawiania sportów lotniczych. Członkiem PTPS, które zorganizowało dotychczas 22 konferencje naukowe z zakresu prawa sportowego, jestem od 2008 r. i uczestniczyłem w organizacji 10 konferencji tego stowarzyszenia, ale za najważniejsze uznaję te trzy konferencje, gdyż w tych przypadkach byłem głównym pomysłodawcą tematów konferencyjnych, uczestniczyłem w zaproszeniu prelegentów oraz wygłaszałem na nich referat.

Wspominałem już, iż ważną rolę w moich badaniach naukowych podjętych w monografii habilitacyjnej stanowiły konferencje poświęcone tzw. dopalaczom (I Kongres zwalczania obrotu dopalaczami, 2018 r.) i zdrowiu psychicznemu („Wpływ zdrowia psychicznego na bezpieczeństwo publiczne”, 2019 r.). Obie konferencje były zorganizowane z mojej inicjatywy, a w każdej z nich wzięło udział ponad 100 osób.

Byłem również jednym ze współorganizatorów i pomysłodawców organizacji konferencji naukowej pt.: „Węzłowe zagadnienia prawa karnego skarbowego”, zorganizowanej w dniu 19 listopada 2015 r. w Poznaniu r. przez SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny oraz kancelarię adwokata Dawida Korczyńskiego. Referaty wygłosili na niej najwybitniejsi znawcy tej tematyki w Polsce (przedstawiciele doktryny, sędziowie, prokuratorzy, adwokaci). W konferencji wzięło udział 250 osób, co uczyniło z niej – podkreślali to sami prelegenci - prawdopodobnie najliczniejszą i największą konferencję naukową poświęconą prawu karnemu skarbowemu w Polsce.

W swoim dorobku organizacyjnym posiadam również organizację zagranicznej konferencji naukowej, która miała miejsce w dniu 21 czerwca 2023 r. w Edynburgu i nosiła tytuł: „Scotus Polonus”. Była ona poświęcona osobie dr. Jana Jonstona (1603-1675) oraz Polskiemu Wydziałowi Lekarskiemu na Uniwersytecie w Edynburgu (1941-1949). Jej współorganizatorem był Konsulat RP w Edynburgu oraz Wielkopolska Izba Lekarska.

Przedostatnia ze organizowanych przez mnie konferencji nosiła tytuł: „Pojezierze Leszczyńskie – wybrane problemy”, która odbyła się 26 czerwca 2023 r. w Wijewie pod patronatem Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Konferencja ta miała charakter interdyscyplinarny. W pewnym stopniu była ona kontynuacją mojego referatu, który wygłosiłem na międzynarodowej konferencji naukowej w Czechach w 2022 r. Dotyczył on wówczas m. in. zagadnienia nielegalnego grodzenia dostępu do jezior i plaż w gminach wiejskich w Polsce oraz w Czechach. Do udziału w konferencji wraz z referatem zaprosiłem m. in. przedstawicieli nauk geograficznych (dr hab. Robert Tarka, dr Adrianna Trojanowska – Olichwer, dr hab. Sebastian Buczyński z w/w Instytutu). Wzięli w niej udział także przedstawiciele nauk prawnych (prof. dr hab. Bartosz Rakoczy, r.pr. Renata Bazanowska-Kurpik i moja osoba). Towarzyszyło mi bowiem przekonanie, iż najlepsze efekty może dać wspólne spotkanie naukowców (z dziedziny nauk geograficznych i prawnych), samorządowców (wójtowie i burmistrzowie gmin położonych nad jeziorami) i przedstawicieli władz państwowych (Wody Polskie, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), a więc spotkanie praktyków i teoretyków, którzy wzięli następnie udział w debacie plenarnej, która miała miejsce po zakończeniu sesji naukowej.

6.3.Osiągnięcia w zakresie dorobku popularyzatorskiego

Do najważniejszych osiągnięć tego rodzaju zaliczam niewątpliwie wielokrotne występowanie w mediach jako ekspert w sprawach związanych z moimi bezpośrednimi zainteresowaniami naukowymi. Za najważniejsze wypowiedzi eksperckie uznaję te, które zostały zamieszczone w poniższych artykułach:

1.Szymon Krawiec, Zabrać, zająć, zarobić (8 września 2014 r.)

<https://biznes.wprost.pl/gospodarka/467356/zabrac-zajac-zarobic.html>

2. E. Potocka, Bezkarność przyszłej mamy. Coraz więcej przypadków pijanych noworodków (17.10.2014 r.)

<https://wiadomosci.onet.pl/trojmiasto/bezkarnosc-przyszlej-mamy-coraz-wiecej-przypadkow-pijanych-noworodkow/mwy3r82>

3. M. Kryda, Wyrok, który przekreśla karierę (21.08.2015 r.)
<http://gazetapraca.pl/gazetapraca/1,90443,18608574,wyrok-ktory-przekresla-kariere.html>
4. Sprawca gwałtu będzie teraz ścigany z urzędu. Dobrze, czy źle? (Rozmawiał Maciej Czerniak) (28 stycznia 2014 r.)
<https://pomorska.pl/sprawca-gwaltu-bedzie-teraz-scigany-z-urzedu-dobrze-czy-zle/ar/6408240>
5. M. Wróblewski, SPRAWA DRABIKA NIEBEZPIECZNIE SIĘ PRZECIĄGA.PIŁKARZE JUŻ DAWNO ZOSTALI SKAZANI (27.08.2020)
<https://przegladSPORTOWY.onet.pl/zuzel/ekstraliga/zuzel-sprawa-dabika-niebezpiecznie-sie-przeciaga-co-moze-byc-potem-wykorzystywane/60m3rmr>
6. J. Ćwiek, „Talony” dla amatorów porno w internecie, „Rzeczpospolita” z dnia 16 stycznia 2020 r. s. A. 4.
7. K. Trębicka, Podstępnie zaszła w ciążę. „Nie każde nieetyczne zachowanie jest karalne” (16 września 2021 r.)
<https://kobieta.wp.pl/podstepne-zajscie-w-ciaze-to-nie-gwalt-definicja-gwaltu-jest-dzis-szeroka-6683754312592352a>
8. M. Wróblewski, EKSTRALIGA SIĘ SKOMPROMITUJE? WYNIK MECZU W LESZNIE MUSI ULEC ZMIANIE! [OPINIA PRAWNA] (19 kwietnia 2022 r.)
<https://przegladSPORTOWY.onet.pl/zuzel/ekstraliga/zuzel-wynik-meczu-unia-leszno-stal-gorzow-musi-ulec-zmianie/19hmbgh>

Do osiągnięć w zakresie dorobku popularyzatorskiego zaliczam również wykłady otwarte, w którym miałem możliwość poruszać szereg zagadnień prawnych, choć przedstawionych w sposób mniej naukowy. Za szczególnie ważne uważam następujące wystąpienia:

1. „Przyczynek do rozważań nad kwalifikacją prawną zbrodni katyńskiej” – referat wygłoszony na konferencji pt. „Grodziska pamięć o Katyniu”, która miała miejsce w Grodzisku Wielkopolskim w dniu 17 listopada 2011 r.⁸
2. „Aspekty prawne dopingu w sporcie” – wykład otwarty wygłoszony podczas Festiwalu Nauki w Zielonej Górze w dniu 14 czerwca 2015 r., który był organizowany przez Katedrę Wychowania Fizycznego Uniwersytetu

⁸ https://www.academia.edu/5701330/Ten_Obcy

Zielonogórskiego oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego⁹

3. „*Prawne aspekty Świąt Wielkiej Nocy*” – wykład otwarty wygłoszony w dniu 20 marca 2018 r. na Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie, w ramach cyklu Integracje Akademickie¹⁰
4. „*Lać czy nie lać? Prawne aspekty Świąt Wielkiej Nocy i niektóre zwyczaje wielkopolskie*” – wykład otwarty, który został wygłoszony na Uniwersytecie SWPS Wydział Zamiejscowy w Poznaniu w dniu 26 marca 2018 r.¹¹
5. „*Bezpieczny prawnie senior*” – wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku wygłoszony w dniu 20 stycznia 2020 r. w gminie Krzemieniewo
6. „*Bezpieczny prawnie senior*” – wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku wygłoszony w dniu 20 stycznia 2020 r. w Lesznie
7. „*Hejt – o słowach, które tną jak nóż!*” – wykład wygłoszony podczas „Dnia z prawem na Uniwersytecie SWPS w Poznaniu” w dniu 22 stycznia 2020 r.¹² Byłem również autorem broszury: „*W sieci cyberprzemocy*”, która w czasie wydarzenia, w nakładzie 150 egzemplarzy, została rozdana jego uczestnikom
8. „*Wpływ polskich karnistów okresu międzywojennego na rozwój międzynarodowego prawa karnego*” – wykład wygłoszony dnia 15 czerwca 2021 r. na spotkaniu Koła Naukowego Prawa Karnego WPiA Uniwersytetu Szczecińskiego
9. „*Zwyczaje wielkopolskie jako okoliczności wyłączające bezprawność czynu (tzw. kontratypy wielkopolskie)*” – wykład wygłoszony dnia 5 kwietnia 2022 r. na spotkaniu Koła Naukowego Prawa Karnego WPiA Uniwersytetu Szczecińskiego
10. „*Prawa Seniora-dziedziczenie*” – referat wygłoszony podczas sympozjum zatytułowanego: „Budowanie świadomości prawnej i społecznej seniorów”, organizowanego przez UTW Leszno w dniu 13 listopada 2023 r.

Ponadto od kilku lat w ramach „Dni z prawem” na Uniwersytecie SWPS organizuję symulację sądową, w której uczestniczą studenci prawa („*Proszę wstać! Sąd idzie!*”). Jest ona prezentowana dla uczniów szkół średnich z Wielkopolski, którzy następnie sami decydują (na

⁹ <http://miesiecznik.uz.zgora.pl/wydawnictwo/miesiecznik04-2015/24.pdf>

¹⁰ https://www.leszno.pl/Integracje_akademickie_-_wyklad_dr_Piotra_Jozwiaka.html

¹¹ <https://swps.pl/my-uniwersytet/aktualnosci/aktualnosci/17179-prawne-aspekty-swiat-wielkiej-nocy>

¹² <https://swps.pl/my-uniwersytet/aktualnosci/aktualnosci/21104-dzien-z-prawem-poznan>

zasadach zbliżonych do debaty oxfordzkiej), jaki wyrok powinien w danej sprawie zapisać. W ramach Strefy Prawa Uniwersytetu SWPS byłem uczestnikiem bardzo popularnego podcastu na temat ściągania zatytułowanego: „Sesja online - problem ściągania i odpowiedzialność studentów”¹³.

Niezwykle ważnym elementem mojego dorobku popularyzującego naukę, są spotkania promocyjne (autorskie) książki mojego autorstwa: „*Z Polski do Szkocji i z powrotem. Na styku nauki, medycyny, prawa i procesów o czary*” (Poznań 2023). Pierwsze z nich odbyło się w dniu 20 czerwca 2023 r. w Edynburgu (Szkocja), w siedzibie Instytutu Francuskiego. W wydarzeniu wzięło udział ok. 150 osób. Książka ta miała również swoją promocję w Lesznie w dniu 8 września 2023 r. Uczestniczyło w niej ok. 200 osób. W dniu 28 lutego 2024 r. odbyło się także spotkanie autorskie, zorganizowane przez Krzemieniecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, w którym wzięło udział ok. 30 osób.

W dniu 15 listopada 2023 r. na Wydziale Psychologii i Prawa Uniwersytetu SWPS zorganizowałem, wspólnie z - goszczącą na stypendium naukowym w Uniwersytecie SWPS - prof. dr hab. Orsolyą Falus, promocję książki naszego autorstwa pt.: „*Criminal liability of associations in Polish and Hungarian law*”, (Poznań 2022). W spotkaniu wzięło udział kilkadziesiąt osób.

Last but not least, za szczególnie ważny w moim dorobku naukowym uważam zaszczyt, jakim była dla mnie możliwość wygłoszenia - w dniu 5 września 2022 r. - laudacji na Jubileuszu 85-tych urodzin dr. dr h.c. Stefena Grysa. Uroczystość była połączona z wręczeniem Księgi Pamiątkowej ofiarowanej Jubilatowi, którą to Księgę miałem przyjemność współredagować (*Salus rei publicae suprema lex esto. Księga Jubileuszowa Doktora Stefa Grysa*, Leszno 2022).

7. Inne informacje dotyczące kariery zawodowej

Byłem członkiem lub współpracownikiem zespołów, które przygotowały projekty zmian w ustawach, które regulują sprawy będące przedmiotem moich zainteresowań naukowych.

1. Na końcowym etapie pisania rozprawy doktorskiej uczestniczyłem we wszystkich pracach Zespołu Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim (pod przewodnictwem prof. dr. hab. Andrzej J. Szwarca) do spraw zmian w ustawie o sporcie w zakresie dotyczącym propozycji ustawowego uregulowania działalności Trybunału

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=Yg0BmXpYM0E>

Arbitrażowego ds. Sportu przy PKOl oraz sportowej odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ostateczne propozycje zespołu, które następnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o sporcie oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. poz. 1321 z późn. zm.), były w wielu fragmentach zbieżne z ustaleniami zawartymi w mojej rozprawie doktorskiej, co wiązało się z faktem, iż razem z prof. dr. hab. Andrzejem J. Szwarem przygotowywałem propozycję (projekt) zmian, nad którymi pracował następnie wyżej wskazany Zespół. Zmiany zaproponowane przez w/w zespół zostały uwzględnione w obszernej nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 23 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o sporcie oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. poz. 1321 z późn. zm.).

2. W latach 2015-2016 byłem przewodniczącym, powołanego w mieście Lesznie, zespołu, którego zadaniem było przygotowanie stosownych propozycji zmian prawnych, mających na celu umożliwienie poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego rzeczywistej walki z obrotem tzw. dopalaczami. W skład zespołu wchodził leszczyński sędziowie, prokuratorzy i funkcjonariusze Policji. Zespół ten opracował m. in. propozycje zmian legislacyjnych, których celem było ułatwienie jednostkom samorządu terytorialnego zwalczania tzw. dopalaczy. Propozycja ta złożona do Sejmu RP w formie petycji, została jednogłośnie zaakceptowana przez Komisję Petycji Sejmu RP VIII kadencji, a sama komisja – co zdarza się niezwykle rzadko – postanowiła wystąpić z inicjatywą ustawodawczą i wnieść projekt ustawy w kształcie zaproponowanym przez wnioskodawcę¹⁴. Niestety zasada dyskontynuacji prac Sejmu – choć moim zdaniem niesłusznie, co wykazuję w pracy: *„Rola samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu tzw. dopalaczom”* (s. 167-184) – spowodowała, iż projekt ten nie został uchwalony przez Sejm RP kolejnej (IX) kadencji.

3. Następnym moich badań nad egzekwowaniem odpowiedzialności za nielegalne – mówiąc w pewnym uproszczeniu – grodzenie dostępu do plaż, jezior czy innych akwenów wodnych, co szeroko omówiłem powyżej, było także złożenie przeze mnie (w imieniu stowarzyszenia zajmującego się promocją turystyki) do Sejmu RP petycji w przedmiocie zmiany przepisów przewidujących odpowiedzialność za tego rodzaju działanie. Komisja do Spraw Petycji Sejmu RP zajęła się rozpoznaniem petycji w kwietniu 2024 r.¹⁵

4. We wcześniejszym fragmencie pracy wskazywałem również, iż Seminaria Prawnicze w Pile i powstałe po nich publikacje pokonferencyjne, odegrały ważną rolę przy zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących

¹⁴ <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/agent.xsp?symbol=PETYCJA&NrPetycji=BKSP-145-509/19>

¹⁵ <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/agent.xsp?symbol=PETYCJA&NrPetycji=BKSP-144-IX-790/23>

wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1610). W nowelizacji zostało uwzględnionych kilka zgłaszanych przeze mnie postulatów *de lege ferenda*, co również wykazałem powyżej.

Mój udział w w/w zespołach, a także praca nad kolejnymi Seminariami Prawniczymi w Pile, stanowi próbę wdrożenia w życie – czasem skuteczną - moich badań naukowych. Od zawsze towarzyszyło mi , zaczerpnięte od profesora Adama Podgóreckiego, często przywoływane w moich pracach, przekonanie, iż niezmiernie ważną rzeczą nauki: „(...) *jest informowanie ustawodawcy o tym, w jakim zakresie prawo przez niego proponowane będzie respektowane (...). Nie jest rzeczą nauki wydawanie decyzji, które należą do ustawodawcy, lecz ma ona obowiązek dostarczenia ustawodawcy takich danych, aby nie działał ona na zasadzie intuicji, zgadywania, nagłego objawienia lub niezbyt kontrolowanych domysłów*”.

.....
P. Świątek
(podpis wnioskodawcy)